

ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ

έντυπο επικοινωνίας <ΙΣΒΟΡΟΣ>

και ενημέρωσης

των απανταχού

Αμαραντιώτων

Περιοδική έκδοση

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2000 -

Τεύχος 4ο

Τιμή 300 δρχ.

Αριστερά: Βασίλειος Απ.
Ζακόπουλος
και δεξιά
Κων/νος Νικ. Ντισάκας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αριστερά: Βασίλειος Απ.
Ζακόπουλος
και δεξιά
Κων/νος Νικ. Ντισάκας

- Ένας κρίκος ανάμεσά μας της Ουρ. Κυρίτση.....	3
- Αναπτυξιακή Δημοτική επιχείρηση... «Θείο δώρο»	4
- Τομή στην «Ιστορική προσέγγιση του κ. Άγγελου Πολίτη».....	6
- Αναδημοσίευση από τα «Κονιτσιώτικα» «Τα στοιχειωμένα πετείνια»	20
- Από το πανηγύρι στο χωριό	22
- Η επίσκεψη του Σεβασμιότατου	24
- Το παλιό πανηγύρι της Αγίας Βαρβάρας του Δημ. Τσούκα	24
- Οι αρχαιοεσίες του «Συλλόγου»	26
- ΑΞΙΟΣ!	27
- Ειδήσεις και σχόλια	28
- 28η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ.....	31
- Παροιμίες και Δημοτικά τραγούδια υπό Ν. Γκουύντου	35
- Τα τσίπουρα...του Φώτη Παναγιωτίδη	40
- Οι άνθρωποι του χωριού μας του κ. Π. Παπαϊωάννου.....	43
- Κοινωνικά. Γάμοι, εκταφές, κηδείες.....	45

Εκδότης:

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο: Παναγιώτης Στεφ. Ζακόπουλος

Διεύθυνση: Κρήτης 23 και Χαλκίδος

Κ. Χαλάνδρι Τ.Κ. 15231

Τηλ. (01) 6721822

ή

Αμάραντος Κονίτσης ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Τ.Κ. 44100

Τηλ. (0655) 23648

Ένας κρίκος ανάμεσά μας...

Το Δεκέμβριο του 1999 κυκλοφόρησε το πρώτο τεύχος του "Αμάραντος".

Ένα έντυπο επικοινωνίας των απανταχού Αμαραντιωτών, όπου ο καθένας μας μπορεί να καταθέσει τις ενθυμήσεις του και τις γνώσεις του γύρω από τον τόπο που μας γέννησε, ένα έντυπο που μπορεί να θυμίσει στους μεγαλύτερους και να μάθει στους νεότερους, αλλά κυρίως **είναι ένας κρίκος** που δημιουργείται ανάμεσα μας, ανάμεσα στην παράδοση και το σύγχρονο κόσμο μας, που ξαναζωντανεύει και διατηρεί άσβεστη τη σπίθα της ΕΣΤΙΑΣ.

Είναι ο τρόπος να καταθέσουν οι παλιοί παρακαταθήκη στο μέλλον των παιδιών τους τα έθιμα, τα ήθη, τις παραδόσεις, τη λαογραφία του τόπου που τους ανέθρεψε.

Στην εποχή μας, εποχή που οι αξίες θυσιάζονται στο βωμό του κέρδους, που οι άνθρωποι αποξενώνονται μέσα στο αδυσώπητο κυνήγι της καθημερινότητας, η μνήμη και η γνώση της πολιτιστικής μας ταυτότητας είναι ο μόνος τρόπος ν' αντισταθούμε στα κελεύσματα της εποχής μας και να καταφέρουμε να παραμείνουμε ατόφιοι και γνήσιοι, γιατί το παρελθόν είναι που στηρίζει το παρόν και προετοιμάζει το μέλλον ενός λαού.

Συγχαρητήρια στον κο Ζακόπουλο για την πολύ ωραία αυτή προσπάθεια, που όμως για να ευδωθεί χρειάζεται την αμέριστη συμπαράσταση όλων μας.

Γι' αυτό οφείλουμε όλοι μας να στηρίξουμε αυτή την πολύ αξιόλογη πρωτοβουλία του κο Ζακόπουλου, να την αναδείξουμε όπως και όσο μπορεί ο καθένας μας, να βοηθήσουμε **όλοι μας στην καταγραφή της ιστορικής μας μνήμης**, να αντισταθούμε στο χρόνο και να μην αφήσουμε να σβήσει τις αναμνήσεις μας, τις γνώσεις μας, την εικόνα του όμορφου χωριού μας.

Είναι καθήκον μας **να γνωρίσουμε στα παιδιά μας τη φίξα τους** για να την παραδώσουν κι αυτά ζωντανή στα δικά τους παιδιά γιατί η παράδοση και η πολιτιστική μας κληρονομιά είμαστε εμείς οι ίδιοι, είναι ο πηλός απ' τον οποίο πλαστήκαμε.

Κε Ζακόπουλε,

Καλή επιτυχία στο δύσκολο αλλά ωραίο και ουσιαστικό σας έργο.

Κυρίτση Ουρανία

Νομαρχία Ιωαννίνων

(κόρη της Ανδρονίκης Στέρτσιου)

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΑΔΕΚ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΜΟΝΑΔΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ»

- ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΙΝΑΙ Η ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΚΑΙ Η ΠΑΡΟΧΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΟΥΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΥΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥΣ.
- ΣΤΗΡΙΖΟΜΑΣΤΕ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΔΙΚΗ ΣΑΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ.

Άμεση και ουσιαστική παρέμβαση για την τρίτη ηλικία!

Κοινωνική υπηρεσία.

- Διερεύνηση καταγραφή αναγκών ατόμων της τρίτης ηλικίας που χρειάζονται την στήριξη του προγράμματος.

Με επιστημονική ευσυνειδησία, σεβασμό και στοργή θα σκύψει πάνω στα όποια προβλήματα των υπερηλίκων «η κοινωνική μέριμνα»

- Παρέμβαση της κοινωνικής λειτουργού σε περιπτώσεις κακών ενδοοικογενειακών σχέσεων ιδιαίτερα όταν αυτές οδηγούν σε παραμέληση του ηλικιωμένου από την οικογένειά του.

- Συνεργασία με υπηρεσίες και φορείς της κοινότητας με στόχο την διασφάλιση των παρεχομένων δικαιωμάτων τους.

- Συνεργασία με ψυχίατρο και ψυχολόγο για την αντιμετώπιση των ψυχιατρικών περιστατικών.

Νοσηλευτική υπηρεσία.

Εφαρμογή πρωτοβάθμιας νοσηλευτικής φροντίδας με στόχο την πρόληψη αποφυγή εισαγωγής στο νοσοκομείο.

- Διενέργεια όλων των απαιτούμενων εξετάσεων (γενική αίματος, ούρων κ.λ.π.) σε συνεργασία με τους γιατρούς των εξυπηρετούμενων και το μικροβιολογικό

εργαστήριο του νοσοκομείου.

- Ενημέρωση του εξυπηρετούμενου γύρω από τη νόσο του και εκπαίδευση στη σωστή λήψη του φαρμάκου.
- Περιποίηση, νοσηλευτική φροντίδα του ηλικιωμένου ασθενούς στο σπίτι του εάν δεν ιρίνεται απαραίτητη η μεταφορά του στο νοσοκομείο.
- Εκτέλεση ενεσοθεραπειών και εφαρμογή ανάλογων θεραπειών όπου απαιτείται.
- Παροχή πρώτων βοηθειών σε περίπτωση ανάγκης.
- Συνταγογραφία σε συνεργασία με το γιατρό του ηλικιωμένου και προσκόμιση της φαρμακευτικής αγωγής στο σπίτι του ηλικιωμένου.

Υπηρεσία οικογενειακής βοηθού.

- Η οικογενειακή βοηθός φροντίζει για την καλή λειτουργία του νοικοκυριού και του χώρου, για την παρασκευή των γευμάτων, για τα ψώνια, την υγιεινή και καθαριότητα του ηλικιωμένου.

«Θείο δώρο»

Ψιυχές μου! Καμάρια μου! Ο Αη Γιώργης μας θα σας έστειλε, τι καλά τσιουπιά που είναι τούτα εδώ!!! Χίλια καλά να σας δίνει ο Θεός, καλή τύχη νάχετε.

Είναι λίγες από τις πολλές πραγματικές, ζεστές ευχές που βγάζουν μέσα από την καρδιά τους οι υπερήλικοι κάτοικοι του χωριού. «Θείο δώρο» το συγκεκριμένο πρόγραμμα χωρίς αμφιβολία, αλλά κάθε πρόγραμμα, εάν δεν βρει τη σωστή του εφαρμογή αποτυγχάνει, κι αυτή εναπόκειται στους ανθρώπους που το υλοποιούν. Χαρακτηριστικός ο ενθουσιασμός τους για την εφαρμογή του, σκύβουν στα όποια προβλήματα με στοργή κι αγάπη με απλότητα και φιλοτιμία, αγόγγυστα δίνουν τον καλύτερό τους εαυτό στα υπέργηρα και ανήμπορα άτομα του χωριού μας. Με εφηβικό σφρίγος και ήθος παραδοσιακό, **στηρίζουν τους ανθρώπους της περασμένης ηλικίας για να μην καταντήσουν «πληγωμένα απομεινάρια».** Η πίκρα της μοναξιάς γίνεται ελπίδα και η ελπίδα φέρνει χαρά και αισιοδοξία, αναπτερώνει το ηθικό και εξαλείφει την ανασφάλεια.

Στους φορείς και εμπνευστές απομένει η σωστή υποδομή **να καθιερωθεί για πάντα, με οποιοδήποτε τίμημα.**

Σημείωση: Να επισημάνω τις εξής δυσλειτουργίες.

1η Έχει καθιερωθεί για τον Αμάραντο η Πέμπτη ως ημέρα για την επίσκεψη. Αυτή η ημέρα όμως, είναι και η μοναδική που έχει λεωφορείο για Κόνιτσα για

τον λόγο αυτό πολλοί απουσιάζουν. Εάν μεταβιβαζόταν η ημέρα της επίσκεψης πριν την Πέμπτη θα δινόταν σε όλους η ευκαιρία για όποια φροντίδα και την ευχέρεια του λεωφορείου για άλλες ανάγκες.

2η Η ώρα επίσκεψης των νοσηλευτριών, εάν είναι δυνατό να γίνει πιο πρωινή, (αφού η υπηρεσία διαθέτει δικό της μέσον μεταφοράς). Καταντάει μαρτύριο η αναμονή, κυρίως όσων έχουν υποβληθεί σε νηστεία για εξέταση αίματος σακχάρου κ.λ.π. Ας ληφθεί υπ' όψιν από τους υπεύθυνους.

Πολλά συγχαρητήρια στους φορείς μα κυρίως στα άτομα που υλοποιούν αυτό το πρόγραμμα.

Π.Ζ.

**ΤΟΜΗ ΣΤΗΝ «ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ»
ΤΟΥ κ. ΑΓΓΕΛΟΥ ΠΟΛΙΤΗ**

Ίσβιρος
Μπόγκοβο
Ραμνίτσα
Γκουβράτης
Λιόσκα
Ίλιορας...

Ο κ. Αγαθάγγελος Πολίτης, κυκλοφόρησε με επιλεκτική διανομή μελέτη με τίτλο «Αναμνήσεις από τον Αμάραντο, προσεγγίζοντας την ιστορική του πορεία», «για ν' αποτελέσει αυτή το έναυσμα για κάποια άλλη πιο επιστημονική και πιο πλούσια εργασία», όπως ο ίδιος αναφέρει στον πρόλογό του. Επισημαίνω ορισμένα σημεία της ανωτέρω μελέτης, εκθέτοντας τις απόψεις μου, για παράλληλη καλλιέργεια υπεύθυνου διαλόγου και εποικοδομητικά συμπεράσματα στα πλαίσια της διακηρυγμένης αρχής του περιοδικού «Αμάραντος» τεύχος 1ο σελ. 4.

Ο κ. Πολίτης αναφέρει στη σελίδα 13,... Για ασφαλέστερο μέρος προτιμήθηκε η αρκετά νοτιότερη περιοχή, που είχε και περισσότερα νερά γι' αυτό και την ονόμασαν Ίσβιρο, που σημαίνει τόπος με πολλά νερά. Η σλαβική αυτή

ονομασία πήρε αργότερα, επί Βενιζέλου, το όνομα «Αμάραντος».

Απάντηση. Οι διάσπαρτοι οικισμοί δεν είχαν νερά; Οι οικισμοί του «Ντρέμπεζιο» τροφοδοτούνταν από την πηγή της «Κουτσολιένως» του «Δήμτσιου» της «Ζάνας», πιο κάτω ο λάκκος του «Μπαμάνου» και του «Γκράντου», στον οικισμό της Αγίας Τριάδας» υπήρχε και υπάρχει βρύση στα «Κωστάτικα», στις «κατ' Καρυές» επίσης, πλησίον του παλαιού δρόμου, ας μην λησμονούμε τις πηγές κατά μήκος της κορυφογραμμής «Αηλιά-Κάμενη» και κυρίως τη μεγάλη στα «Κανάλια». Στον υποτιθέμενο οικισμό του «Κακού» υπήρχε η πηγή του «Γκουρχωτού» και πιο κάτω η γνωστή μας από την τροφοδοσία των «Λουτρών» «Σιαφάρη», πιο πέρα στου «Μπανιώτη» ολόκληρο κεφαλάρι στα «Σιουτάτικα», στο «Σελιό» επίσης άλλη πηγή, να υπενθυμίσω τους λάκκους στον «Αη Γιάννη» και τη λειτουργία νερόμυλου στις «Σκαμνιές», το χείμαρρο του «Σγκούρη» και τον οικισμό στα «Ρόγκια» από το «Μπόγκοβο», επίσης λειτουργούσε και άλλος νερόμυλος στη «Δέση» στην ομώνυμη τοποθεσία παλιόμυλος. Αυτά εν ολίγοις, για να αντιληφθούμε ότι ήταν πολύ περισσότερα τα νερά απ' ότι η καινούργια περιοχή εγκατάστασης. Αυτή, η «καινούργια» υστερούσε μάλιστα των άλλων στην υδροδότηση. Οι μόνες επιφανειακές ήταν στου «Γκαλλιούση» και στον «Ντούμνο» ενώ το Μαντένι ενισχυόταν από τα «αυλάκια». Η «κάτω βρύση» και ο «Σιάπκος» ήταν πηγάδια, με πηγάδι επίσης εξυπηρετούνταν και οι Κωστάτες, το λεγόμενο «Πούσι». Η βρύση του Αη Γιώργη και του Κάτω Μαχαλά, δημιουργήθηκαν αργότερα από τους κατοίκους οδηγημένοι από τα υδρόβια φυτά κατά μήκος της επιφάνειας, τα οποία και σήμερα φύονται στη θέση «Λίμνη». Μικρή βρύση υπήρχε και στον Άγιο Δημήτριο. Όλες όμως ήταν μικρής απόδοσης και δεν κάλυπταν τις ανάγκες, με αποτέλεσμα να δημιουργήσουν οι κάτοικοι τεράστια τεχνικά έργα, σε έκταση και τεχνική, αύλακες και κανάλια για τη μεταφορά νερού από περιοχές πλησίον των προηγούμενων οικισμών, «Δέση» «Πετρονέρι», «Ζάνα».

Συμπέρασμα ότι, όχι μόνο δεν υπάρχουν περισσότερα νερά αλλά υστερεί. Βεβαίως υπάρχει το ποτάμι, το οποίο όμως τις ανάγκες του νέου οικισμού δεν εξυπηρετούσε, παρά μόνο τις εκτάσεις κατά μήκος της ροής του, η εκχέρσωση των οποίων αργότερα έγινε. Όσο για το Μύλο, δεν αποτελεί αιτία αφού προϋπήρχαν άλλοι δύο. Αυτή η τεράστια πηγή του ποταμού δεν ονομάσθηκε «Ισβορος» αλλά «Ζιάσιακας». Ας μη ματαιοπονούμε, εάν υπήρχε με αυτή την έννοια η λέξη θα είχε αποδοθεί και αλλού ως υδρωνύμιο. Δε θα περίμεναν να κατέβουν στη σημερινή περιοχή για να τη χρησιμοποιήσουν.

Ίσβορος στα σλάβικα σημαίνει πηγή όχι μόνον του νερού αλλά και του «αντλώ πληροφορίες». Δεν είναι καθ' αυτού σλάβικη αφού προϋπήρχε. Είναι δάνειο. Στο χωριό μας δεν αποδεικνύεται ως υδρωνύμιο, έχει παραμείνει με την πρωτογενή του έννοια που αφορά την επεξεργασία μετάλλων, εξόρυξη, καμίνευση, διαχωρισμό. Περισσότερες λεπτομέρειες στο τεύχος 3 του περ. «Αμάραντος» που παρακαλώ τον κ. Πολίτη και κάθε αντικειμενικό, φιλέρευνο μελετητή, να μην το αγνοήσει.

σελ. 15... υπήρχε συνεχής επαφή του Πατριαρχείου με τους προγόνους μας Πολίτες που ζούσαν στην Κων/λη. Στα Γιάννενα είχαν δικό τους χάνι και απαλλάσσονταν των εξόδων της παραμονής και διατροφής των όταν ταξίδευαν προς και από την Κων/πολη, βάσει των προνομίων που είχαν από το Πατριαρχείο.

Απάν. Στο παλαιό Ευαγγέλιο του Αγίου Γεωργίου (του χωριού μας) σελ. 114 δια χειρός Παπαδήμου αναφέρει, «Θύμησῃ τη κερόν απέθανε ο μηχάλης του Χρηστάτες μαρτίου 22 το έτος 1799». Κατά την μαρτυρίαν της αειμνήστου Ουρανίας Χρ. Ζακόπουλου, χρηστάτες ονομάζοντο οι σημερινοί Πολίτες και σήμερα οι γηραιότεροι το γνωρίζουν, σε ερώτηση στον κ. Χρήστο Σωτ. Παπαγιαννόπουλο μου απάντησε καταφατικά. Επομένως οι σχέσεις με το Πατριαρχείο είναι μεταγενέστερες αν υποθέσουμε ότι το «Πολίτες» σημαίνει σχέση με την Πόλη (Κων/πολη). Πέραν και του 18ου αιώνα και όχι πριν του 16ου. Όσον αφορά το χάνι, για το μόνο που αναφέρεται ο αείμνηστος πατέρας σας (Γεώργιος Πολίτης) σε μαγνητοφωνημένη αφήγηση, είναι αυτό στο Μπουραζάνι και στην σημερινή περιοχή των Τασαίων.

σελ. 16... Από πληροφορίες παλαιοτέρων έμαθα ότι οι **Γκουντουβαίοι** είναι οι πρώτοι, ακολουθούν οι Χουχαίοι, οι Πολίτες κλπ. Γεγονός είναι ότι μερικά σόγια χάθηκαν, άλλα προστέθηκαν κοκ. Πάντως η σύνθεση του πληθυσμού παρουσιάζει **θαυμαστή ομοιογένεια**. Όλοι ανεξαιρέτως μιλούν την ελληνική με ελάχιστους ιδιωματισμούς και σχετικά λίγες ξένες λέξεις. Τέτοιες ξένες λέξεις είναι ως επί το πλείστον σλάβικες και συναντώνται σε τοπωνύμια, όπως Μπόκοβο, Ραμνίτσα κλπ. Ας μη βασανίσουμε το μυαλό μας προσπαθώντας να εξηγήσουμε την προέλευση αυτών των λέξεων και πάθουμε ότι ο ανιστόρητος Φαλμεράγιερ.

Απάν. Η επιστημονική τεκμηρίωση είναι απαραίτητη σε κάθε δοκίμιο· αυτό όμως απαιτεί μελέτη, έρευνα συνεχή και επίπονη θυσία χρόνου και χρήματος,

αλίμονο στους συγγραφείς που αποφεύγουν να χαλάσουν φαιά ουσία. Ας επιδοθούν σε κάτι πιο απλό και ευχάριστο σ' αυτούς, μακριά από συγγράμματα που πιθανόν να θίγουν ιερά και όσια. Ο τόπος μας, η γη και ο άνθρωπος, ασκητικοί αλλά δεμένοι, αιώνες τώρα αντέχουν, ισορροπώντας στους καταλυτικούς καιρούς. Θυσίασαν την ευζωία του υλικού πολιτισμού της όποιας εποχής, θυσίασαν την ίδια τη ζωή τους χάρη των θρησκευτικών τους λατρειών, των ηθών, εθίμων και της γλώσσας τους. Δεν είναι δυνατόν τώρα να τα αμφισβητούμε εμείς οι απόγονοί τους αυτά για τα οποία αυτοί θυσιάστηκαν, **αβασάνιστα αυθαιρετώντας να ονομάζουμε σλάβικο κάτι που οι άλλοι μας σέρβιραν συμπορευόμενοι μετά του Φαλμεράνερ και όλων των άλλων συναμαρτούντων επίβουλων.** Διότι ναι μεν ανιστόρητος ο Φαλμεράνερ, αλλά σλαβολογούμε επί παντός, όπως μας το σέρβιραν, όχι οι σημερινοί μόνο εκτελωνισμένοι «επιστήμονες» αλλά και οι πολύ παλαιότεροι. Αντιγράφω από το «**ΑΤΤΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ, ΑΣΩΠΙΟΥ 1887**, Ήπειρωτικά, Η περί των εν Ήπειρώι ηφαιστείων. σελις -296- Φύλε κύριε Ειρηναίε Ασώπιε

«... Άλλα μήπως εφρόντισαν να περιηγηθώσιν, εξετάσωσι και περιγράψωσι την Ήπειρον οι νεώτεροι λόγιοι αυτής και επενέγκωσι τας απαραιτήτους διορθώσεις εις τον γεωγραφικόν αυτής πίνακα; Πολλούγε και δει. Και οι εις το αντικείμενον τούτο ασχολούμενοι **αντιγράφουσι τα των Φράγκων και εις τα αυτά μετ' εκείνων υποπίπτουσι σφάλματα, είπου δε θελήσωσι να προσθέσωσί τι ίδιον, τότε αυξάνουσι τον αριθμόν των σφαλμάτων, συγχέουσι και μετατοπίζουσι πολλά.** Ο περί τούτου αμφιβάλλων ας ανοίξῃ πάντα γεωγραφικόν χάρτην της Ήπειρου, ας παρατηρήσῃ εις το μέρος αυτής το οποίον καλώς γιγνώσκει και θέλει ιδεί την αλήθειαν των λεγομένων μου. Θα παρατηρήσει μετατοπήσεις ονομάτων εκ του ενός μέρους εις το άλλο, ή εκ της μιας όχθης των ποταμών εις την ετέραν, τας δ' αποστάσεις πάσας σχεδόν εσφαλμένας. Πλην δε της λίμνης των Ιωαννίνων, της Αχερούσίας και της Ζαραβίνας, ουδείς ουδεμίαν άλλην σημειού, διότι και οι Φράγκοι δεν σημειούσιν άλλας...»

Έγραφον εν Αθήναις κατ' Αύγουστον φθίνοντα **1886**

Νικόλαος Τσιγαράς

Είναι οικτρό να παρατηρείται και στις μέρες μας η αναποφασιτικότητα, ν' αφηνόμαστε στην «ασφάλεια» του άλλοθι. Τόλμη, λοιπόν, και φαντασία, το οφείλουμε στους γενναίους προγόνους μας. Αναμασώντας τα υποδεικνυόμενα όχι μόνο δεν προοδεύει η έρευνα, αλλά «κατατρώμε τις σάρκες μας». Σ' όλα θα

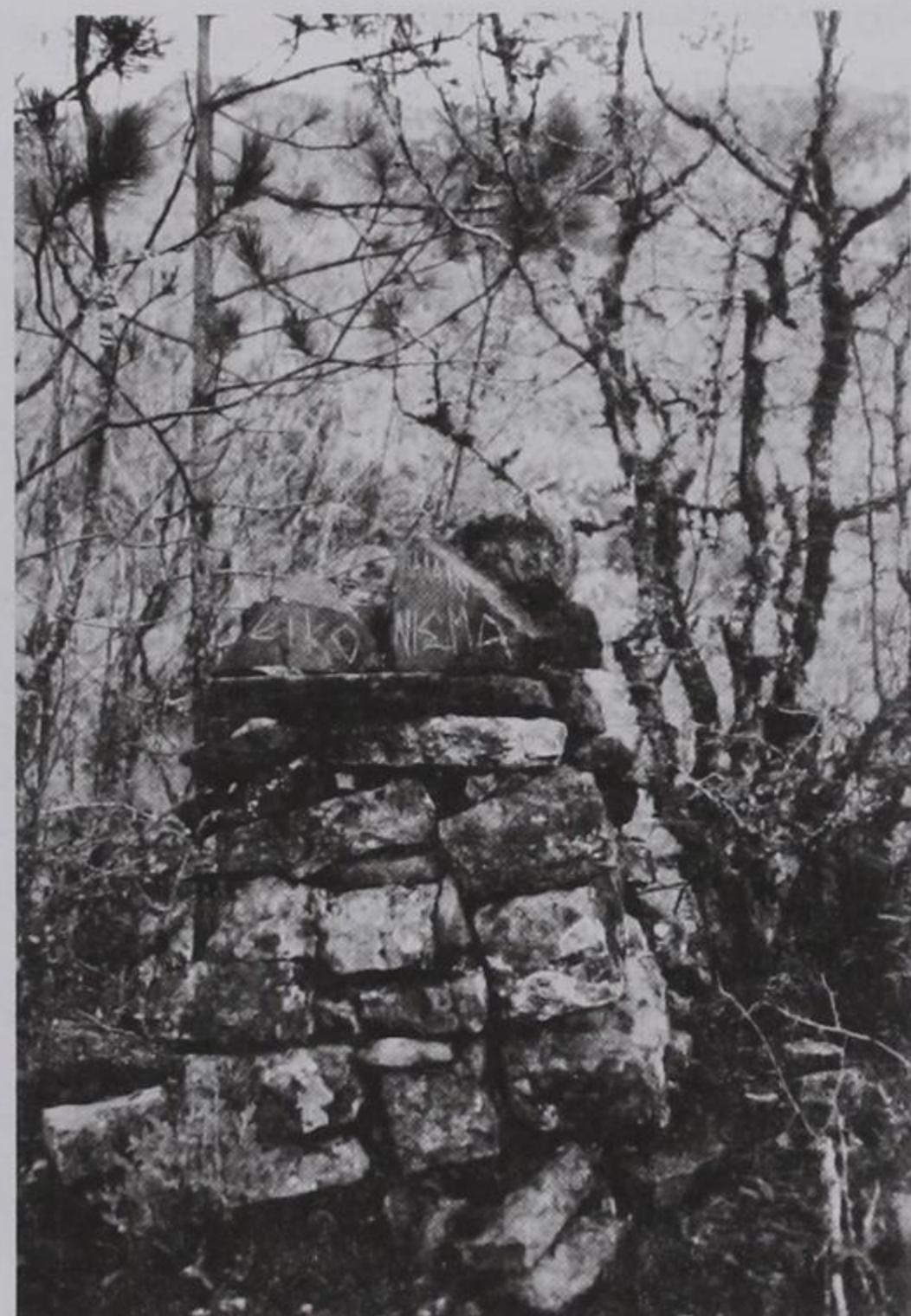
κυριαρχεί το λάθος, η άγνοια, το σκοτάδι. Δεν είναι τυχαίο ότι τα τοπωνύμια από πολλούς χαρακτηρίσθηκαν ως «σωζόμενα τόξα κατεστραμμένης γέφυρας η οποία σε μεταφέρει από το παρόν στο παρελθόν». Ο δε Αντ. Μηλιαράκης έγραψε ότι «τα τοπωνύμια αποτελούν επιγραφάς γεγλυμμένας επί του εδάφους». Μα κυρίως αυτό που κατά τον Επίκτητο (Π.Λ. 301/3) έλεγε ο κυνικός φιλόσοφος Αντισθένης, ότι αρχή της μορφώσεως του ανθρώπου **είναι η ακριβής εξέταση της σημασίας των λέξων.** (Ι. Ιατρού, πόθεν και διατί, Αθ. 1972 116α).

Έρευνα λοιπόν και μόνον έρευνα... Απαλλαγμένοι από καλούπια, από έτοιμα σερβιρίσματα και από επιστημοσύνες που δεν προωθούν κανένα ζήτημα. Αυτό που χρειάζεται είναι μια άλλη ματιά, ένας καινούργιος τρόπος σκέψης, για να ξεπηδήσει η αλήθεια ξαφνικά από τα ίδια εκείνα πράγματα που έχουμε μάθει να κοιτάμε μονοδιάστατα και τετριμμένα. Τα πράγματα είναι αυτά που είναι, το μόνο που αλλάζει είμαστε εμείς και ο τρόπος που τα κοιτάμε. Όσο για τους Γκουντουβαίους ως πρώτους κατοίκους του χωριού, ποιες είναι οι μαρτυρίες που στηρίζεται; γιατί στο σύγγραμμα **του Βασ. Ν. Τσώχου είναι η τελευταία οικογένεια που «περιμάζεψαν»** οι προεγκαταστημένοι κάτοικοι του χωριού, από το «Ντρέμπεζιο». Ωστόσο ερήμην της ίδιας της οικογένειας, ο κάθε ένας χτίζει επάνω τους την θεωρία του. Σ' ερώτησή μου προς **την κ. Ν. Γκουντουβά**, δεν υπάρχει καμία σχετική παράδοση στην οικογένεια, ούτε και μιλούσε ξεχωριστό ιδίωμα ποτέ. Δυστυχώς, είναι ένα συνηθισμένο φαινόμενο, κυρίως μεταπολεμικό, η δημιουργία φανταστικών ιστοριών, ανάλογα των συμπαθειών ή αντιπαθειών προς κάποιον. Είναι γνωστή και η άλλη ιστορία για συγκεκριμένη οικογένεια, ότι έφεραν το αγριόσκυλο (ασβό) από άλλη περιοχή στο χωριό μας, για να τους θίξουν, λόγω της μυρωδιάς του ασβού και των καταστροφών που κάνει. Δεν είναι παράδοση αυτή...

Και συνεχίζω με τις «ξένες» λέξεις **Μπόκοβο και Ραμνίτσα...** Η πρώτη είναι **Μπόγκοβο** και βρίσκεται δυτικά του χωριού, διασχίζεται από το δρόμο που οδηγεί στη «Σωτήρα» και το «Κορσάτσικο». Υπάρχουν δύο δρόμοι, ο παλαιός και ο νεότερος, στρατιωτικός, πετροστρωμένος (καλντερίμι) έγινε με επιστασία του μακαρίτη Χαρούλαου Παπαγιαννόπουλου και συμμετείχε στην κατασκευή του μαζί με άλλους και ο κ. Γεώργιος Ζιώγας, στον οποίο οφείλω και την πληροφορία. Στην περιοχή υπάρχει πηγή, το νερό της οποίας αναβλύζει από την σχισμή βράχου, σε μικρή απόσταση υπάρχουν ερείπια μικρού εικονίσματος παλαιού, απέναντι δε στους πρόποδες της Μαριάς τα «Ρόγκια», όπου υπήρχε οικισμός σε παλαιοτάτη βεβαίως εποχή. Όσο για τη λέξη «Μπόγκοβο»

πολυσυζητημένη και αυτή. Ο Οικονόμου στο «τοπωνυμικό της περιοχής Ζαγορίου» αναφέρει: «**o Vasmer επυμολογώντας το τοπωνύμιο από τον Αμάραντο (Κόνιτσα) το συνάπτει με το σλάβικο Bukovo τόπος με οξιά και το θεωρεί ως της ίδιας επυμολογικής αρχής με το τοπων. Μπουκοβίνα (Ηλεία και Ελευσίνα)... Το γεγονός όμως ότι το τοπων του Ζαγορίου (πιθανώς το ίδιο συμβαίνει και στην Κόνιτσα) εκφέρεται με το φωνητικό τύπο bogunu και αφού είναι γνωστό ότι το σλαβ. apodíδεται στην ελληνική γλώσσα με ου δεν θα μπορούσαμε να έχουμε από το σλαβ. bukb η οξιά· ελλην. bógu, αλλά bugu. Εκτός αυτού δε θα μπορούσε κανείς να επικαλεστεί τροπή του u σε ó στην ελληνική γλώσσα (αντικώφωση), αφού η τροπή αυτή και σπάνια είναι και τα λιγοστά παραδείγματα που έχουν ó αντί u οφείλονται σε τύπους όπου το u υπάρχει σε átonη (ιδιαίτερα προτονική) συλλαβή. Γι' αυτό νομίζω ότι το τοπων. πρέπει να αποδοθεί σε επιθετ. σχηματισμό από το σλαβ. bokb πλάι, πλευρό, οσφύς// και σε τοπων. κατωφέρεια, πλαγιά βουνού και την επιθ. κατάλ. -ono με τροπή του k σε g στα ελληνικά. **«Ατυχής η σχέση του πολύ!!! Vasmer το Bukovo=τόπος οξιάς με το Μπόγκοβο του χωριού μας και της Ηλείας. Ούτε στο χωριό μας υπήρξαν και υπάρχουν οξιές στο μέρος αυτό, ούτε στην Ηλεία.** Για το ίδιο θέμα που αφορά την Ηλεία, απάντηση δίνει ο Ανδ. Μπούτσικας με το βιβλίο του «Σλάβοι και τοπωνύμια στην Ηλεία» αναφέρει μεταξύ άλλων ότι «το δέντρο οξιά όχι μόνο δεν ευδοκιμεί στον τόπο μας, αλλά για την ακρίβεια δεν υπάρχει καθόλου **”εξωπραγματικός”** συσχετισμός...».**

Η άποψη του κ. Οικονόμου περί πλαγιάς, έρχεται σε ταύτιση με το Ιταλικό και

Παλαιό εικόνισμα στο «Μπόγκοβο»

όχι σλαβ. Βούκα=η παρειά (λεξ. Σκ. Βυζάντιου) και με το Λατιν. Buccula=παρειά (Λατ. λεξ. Κουμανούδη), ωστόσο δεν προσφέρει κάτι το ιδιαίτερο για να αποδώσει χαρακτηρισμό στην περιοχή, αφού όλη είναι σχηματισμένη από πλαγιές. Τότε ποια η ερμηνεία του «Μπόγκοβο» χωρίς προσθαφαιρέσεις, προσαρμογές και παραποτήσεις; **Το «Μπόγκοβο» προέρχεται από το Μπαγκ-Μπογκ ο (σλαβ) ο «Θεός» μια σλαβική λέξη για τον Ελληνικό Βάκχο, του οποίου το όνομα έγινε το πρωτότυπο του ονόματος του Θεού, η Bagh και Bog ή Bogh όπως λέγεται στα Ρώσικα ο Θεός (Έλενα π. Μπλαβάτσκυ-Βίβλος Αποκρυφισμού).**

Βαγαίος=Ζεύς Φρύγιος, σανσκρ. bhaga=κύριος (περί θεού)

Βαγός=βασιλεύς, στρατηγός στους Λάκωνες (Ησύχ.)

(Πελασγικά Θωμόπουλου I σελ. 448).

Bag. ή Bagh=Θεός από το Ελλην. Βάκχος λοιπόν. Σημαίνει τον Έλληνα Θεό Βάκχο, χαρακτηρισμός που αποδιδόταν κυρίως στον Διόνυσο, με τόπο προέλευσης Θρακο-Φρυγία. Αυτός ο Θεός «εντός των στενοτέρων ορίων ορισμένων τοπικών λατρειών, ελατρεύετο και ως Θεός της υγρασίας και της εξ' αυτής ανανεώσεως της φύσεως απεσταλμένος από το υπερπέραν, ηδύνατο να εμφανισθή μέσα από την ομίχλη των ελών τα οποία θεωρούνται επίσης είσοδοι του κάτω κόσμου». Οι Αργείοι εκάλουν με την σάλπιγγα τον «Διόνυσο Βουγενή», (γεννημένο από τον Ταύρο) να εξέλθει των υδάτων της Λίμνης της Λέρνης.

(Διόνυσος, Η JEANMAIRE) Ελώδη και το μέρος του «Μπόγκοβου» καθώς εκεί

υπήρχε πηγή αρκετά μεγάλη όπως προανέφερα.

Η πηγή εκτός από την ευλογία του νερού, θεωρούνταν από την αρχαιότητα μέχρι και σήμερα τόπος νεράιδων-ξωτικών και άλλων δαιμόνων, ως εκ τούτου και πηγή δεινών.

Στην αρχαιότητα οι πηγές ήταν οι είσοδοι του Άδη. Η Περσεφόνη μεταφέρθηκε μέσω της πηγής Κυάνης στο θρόνο του Κάτω Κόσμου, η Αμυμώνη με την οποία ερωτοτροπούσε ένας Θεός των υδάτων διαλύθηκε σε μια πηγή. (Ελλην. Μυθ. WALTER BURKERT σελ. 102).

Οι αρχαίες θεότητες, με την επικράτηση του Χριστιανισμού ενομίζοντο δαίμονες από τους πρώτους κιόλας Χριστιανούς (Νεοελ. Μυθολ. Ν. Πολίτη) και πηγή δεινών, (δαιμόνια). Ωστόσο για την αντιμετώπισή τους διατηρήθηκαν στοιχεία τελετών από τις αρχαίες λατρείες, παγανιστικά...

Πλησίον της πηγής «Μπόγκοβο» **υπήρχε οικισμός στην τοποθεσία Ρόγκια=rogus, i=θάνατος, αφανισμός, τάφος.** (Λατιν. λεξ. Κουμανούδη). Σ' αυτόν τον οικισμό, στους πρόποδες της «Μαριάς» έγινε μεγάλο κακό εξού και η ονομασία ρόγκια. Τη μορφή του κακού δεν τη γνωρίζουμε. Οι επιζήσαντες το απέδωσαν στις αρχαίες θεότητες, τις δαιμόνιες, της πηγής. **Στην Ικεσία τους για Ειρήνη και συγχώρεση, τοποθέτησαν στη βρύση μαλλί και λάδι τυλιγμένα σε κλαδί που ονόμαζαν Ικετηρία** (βλ. και Ελλην. Μυθολ. WALTER BURKERT). Η παράδοσή μας έχει μεταφέρει στις μέρες μας την τελετή αρκετά παραποτημένη βέβαια. Οι παλαιότεροι γνωρίζουν ότι ένας βλάχος **έβαλε «ολόκληρο ποκάρι με το τουμάρι μέσα»** (δηλ. το δέρμα της πλάτης με το μαλλί). Το δέρμα δηλ. την προβιά (το Διός Κώδιον) τη χρησιμοποιούσαν σε διάφορες τελετές θρησκευτικές, ως **μέσο εξαγνισμού και εξευμενισμού** αλλά και σε **μαγικές τελετές.** (Αρχαίες λατρείες Nelson μετ. Κακρίδη). Σήμερα το ερμηνεύουν ότι η τοποθέτηση του μαλλιού σε βάθος στην πηγή ήταν για να την στερέψει ο βλάχος, άλλοι για να πάει το νερό στην Πλάβαλη, ανυπόστata, αβάσιμα. Η έξοδος του νερού ήταν από σχιμές κυρίως του βράχου, ως εκ τούτου αδύνατη η εισχώρησή του, η δε άποψη να πάει στην Πλάβαλη δεν το συζητάμε καν. Αλίμονο αν το μαλλί εμπόδιζε τη ροή του. Άλλη μια αναφορά του **κ. Δημητρίου Τζώτζη** ως πράξη του παππού του **Φώτη** δεν ανταποκρίνεται στα στοιχεία, δεδομένου ότι η ιστορία αναφέρεται από πολύ παλαιοτερούς του. Υπάρχει σύγχυση.

Επί πλέον για την απομάκρυνση των δαιμόνων σε μικρή απόσταση από την πηγή **έχτισαν εικόνισμα, τα ερείπια του οποίου σώζονται μέχρι σήμερα.** Καθόλου

απίθανο και ο Άγιος Χαράλαμπος να έχει σχέση με το συμβάν και γι' αυτό η ίδρυσή του εκεί από τους παλαιότερους Γερασάτες που ίσως να γνώριζαν περισσότερα. Ο συγκεκριμένος Άγιος ήταν ιατρός των λοιμώδων νόσων και ιδίως της πανούκλας. Γι' αυτό **απεικονίζεται πατώντας την πανώλη** η οποία παρουσιάζεται, σαν ένα **τερατόμορφο γύναιο**, που **ξερνάει καπνούς από το στόμα...**

Όταν το κακό πέρασε και απηλλάγησαν των δεινών, οι διασωθέντες, στην κορυφή στη ράχη εδρτασαν και καθιέρωσαν τα «Σωτήρια» γι' αυτό και η αναφορά στην τοποθεσία είναι στη Σωτήρα και όχι Αγία Σωτήρα. (Τα Σωτήρια ετελούντο και στην αρχαιότητα, ευχαριστήριος προσφορά ή θυσία λόγω σωτηρίας από κάποιον κίνδυνο (λεξ. Hofman σελ. 419)). Αυτή είναι σε γενικές γραμμές η ιστορία που αποτέλεσμα είχε η πηγή και η περιοχή να ονομασθεί «Μπόγκοβο» δηλ. η «κακιά θεότητα» και μας αποδεικνύει ότι τα **τοπωνύμια δεν είναι αυθαίρετα κατασκευάσματα, αλλά τόποι καταγραφής της ιστορίας μας.**

Τα δαιμόνια, οι αρχαίες θεότητες, οι **Βάκχοι-Μπαγκ ή Μπογκ** ταυτίσθηκαν με κάθε μοχθηρό και δύστροπο. **Το 1402, ένας βλάχος, Ζάρδαρης Μπογκόης** χαρακτηρίζεται τέρας για την μοχθηρία και την φαυλότητά του, ώστε απ' αυτόν αποκαλούσαν και στις βλάχικες κοινότητες όχι μόνο κάθε φαύλο και δύστροπο και μοχθηρό, αλλά και τα δύστροπα ζώα **Βογκ-α** (Ηπειρ. Μελετ. Λαμπρίδη Β'). Είναι εμφανές ότι τον χαρακτηρίσαν Μπογκόη απ' την συμπεριφορά του ως δαιμόνα, **bocan=στοιχείο κακοποιού, δαιμόνιο στην Ιρλανδική (κέλτικη)** (Σωκρ. Λιάκου Μικρενδρώπη) και η εξ αυτού αγγλική λέξις bogey, bogey=μορμολύκειο, φόβητρο. Το Ελληνικό **Βάκχος** και το **Φρυγικό Βάγας** διοχετευμένο στους εκχριστιανισμένους λαούς που σήμερα αποκαλούν σλάβους από τον Μεθόδιο και Κύριλλο και **από τους Θράκες** παρέμεινε «Θεός», **σ' εμάς** ως τοπωνύμιο δαιμόνιων θεοτήτων, και στην Τουρκία από τους Φρύγες, παρέμεινε **Boga=Ταύρος**. Από τον θεοποιημένο «Ταύρο Διόνυσο τον Βουγενή».

Για την επόμενη λέξη Ραμνίτσα: Τοπωνύμιο στην Ανατ. πλευρά του χωριού, χαρακτηρίζει τη ράχη στην οποία βρίσκεται ο Αγ. Αθανάσιος, εκτεινόμενη από Β. προς Ν. αναφέρεται και αυτή από τον κ. Αγαθ. Πολίτη ως σλαβική, δεν μας δικαιολογεί και πάλι την άποψή του. Εάν εννοεί ότι ερμηνεύεται από το σλαβικό ίσιο, επίπεδο, ως Ramista, είναι τουλάχιστον ατυχής γιατί αυτό δεν ανταποκρίνεται στην μορφολογία της. Όσο για την κατάληξη -ίτσα δεν προϋποθέτει σλαβική προέλευση. Όπως ανέλυσα και στο προηγούμενο τεύχος

Η κ. Πολυξένη Τσιάτση σ' αλώνια της «Πάντζιενας» πίσω της η τελευταία ράχη, η «ράχη της Ραμνίτσας»

Νο3 είναι υποκοριστική και σημαίνει το μέγεθος. Έχει αποδοθεί σε χιλιάδες ελληνικές λέξεις.

Το Ραμνίτσα προέρχεται από το Ράμνος, είδος θάμνου από τα οποία τρία είδη αναφέρει και ο Διοσκουρίδης.

(Ζωγράφειος Αγών σελ. 443). **Ράμνος** είναι και το γνωστό μας **Παλιούρι** = (αγκαθωτό) παλίουρος (ο και η) ράμνος η μέλαινα. (Σκαρ. Βυζαντίου σελ. 357). **Το δενδρύλλιο αυτό χρησιμοποιήθηκε από τους απολίτιστους ανθρώπους, ακόμα για την κατασκευή αμυντικών περιβόλων κατά των θηρίων και των εχθρών. Κατέληξε να σημαίνει και οχυρωμένο οικισμό.** (Τα 150 ονόμ. του Λύγκου, Σωκρ. Λιάκου). Στα ραμνοειδή ανήκει και η τρικουκιά ή μουμούτζελιά, συνδέεται με τη θαυματουργική σύλληψη στο δημώδη ευρωπαϊκό μύθο: στην Κέλτικη φιλολογία «η αδελφή της» είναι η μαυραγκαθιά, σύμβολο του καβγά και της Έριδας δηλ. της δίδυμης αδελφής του Άρη. (Ελλην. Μυθ. Ρομ. Γκρέιβς σελ. 35).

Τα αγκαθωτά κλαριά, **ράμνοι και παλιούρια**, υπάρχουν σε πολλά χωριά της Ηπείρου **σε κήπους και μαντριά για να αποτρέψουν κάθε βάσκανο μάτι.** Ράμνους και παλιούρια έβαζαν και στα παλιά τα χρόνια στις αυλόπορτές τους οι μακρινοί μας πρόγονοι. Και οι μανάδες μέχρι τις δεκαετίες του 60 έβαζαν τα σκουλαρίκια από τα παλιούρια **στα φυλαχτά των παιδιών.** Ο Διοσκουρίδης, που σαν την καλή μέλισσα τρυγούσε από τα λαϊκά στόματα των συγχρόνων του

πολλές δοξασίες, μας λέγει: «λέγεται δε και κλώνας αυτής (δηλ. της ράμνου) θύραιες ή θυρίσι προσθέτοντας αποκρούειν τας των φαρμάκων κακουργίας».

Ο Ευφορίωνας πάλι ερμηνεύοντας τις ίδιες δοξασίες μας παραδίδει: «αλιξίκακον φύε ράμνον» και ο Νίκανδρος στα Θηριακά του μας λέγει το Ράμνο «αλεξιάρην» και ο Σχολιαστής του αργότερα σημειώνει «αλεξιάρης δε ράμνου, ότι ου μόνον απαλέξειν εστίν αγαθή η ράμνος εις φάρμακα αλλά και εις φαντάσματα όθεν και προ των θυρών εν τοις εναγίσμασι κρεμώσιν αυτήν». (Δ' συμπόσιο λαογραφίας Β. Ελλαδ. χώρου, Δημ. Κρεκούκια επιβιώσεις αρχαίων και μεσαιωνικών δοξασιών στο λαό της Ηπείρου). Η τρικοκιά θεωρείται και ιερή λόγω της Αρτέμιδος, οι Έλληνες την εξευμένιζαν με γαμήλιες θυσίες κρατώντας προς τιμήν της πυρσούς απ' αυτό το δέντρο. (Ελ. Μυθ. Ρ. Γκρέιβς).

Φυλακτικές λοιπόν και εξευμενιστικές οι ιδιότητές της από κάθε κακό. Προς τι όμως η χρησιμοποίησή της εκεί; Η ράχη είναι η μόνη αρτηρία επικοινωνίας, βατή, για κάποιους που θα επεδίωκαν την παράνομη διέλευση στην περιοχή, από την Ν. πλευρά του οικισμού, για τον λόγο αυτό διέθεταν στο υψηλότερο άκρο της πλησίον της Μπάμπας και παρατηρητήριο, Βίγλα (σε οπτική επαφή με την Βίβλα της Κόνιτσας) εξ ου και το τοπωνύμιο **Μπεγαλίστρια** από το Λατινικό **vigilia=εγρήγορσις, αγρυπνία, αϋπνία, μεταφ. επιμέλεια, φροντίς.** (Παρεφθαρμένη η λέξη Βίγλα και με την περιεκτική κατάληξη-ίστρια). (Λατιν. λεξ. Κουμανούδη). Τα **Μπεγαλίστρια** δεν είναι ένα απομονωμένο στρατιωτικής φύσεως τοπωνύμιο, είναι ένας κρίκος αλυσίδας από σειρά πολλών άλλων, που μαρτυρούν εγκατάσταση μεγάλης στρατιωτικής μονάδας επί Βυζαντίου (βλ. Δρούγγα). Για το λόγο αυτό χρησιμοποιούσαν τη Ράμνο, για προστασία από εχθρούς, ζώα αλλά και «δαιμόνια» προφανώς αφού για την «Όρλα» όπισθεν της ραμνίτσας και ανατολικά μέχρι σήμερα υπάρχει η παράδοση ότι είναι τόπος νεράιδων. Και για την ιστορία ν' αναφέρω ότι, Ράμνα, Αραμνά υπάρχει τοποθεσία στο Μονοδένδρι, Ράμνιες στο Πωγώνι και Ράμια χωριό στην Άρτα. Τα τοπωνύμια αυτά είναι γνωστά και από άλλα μέρη του ελληνικού χώρου έχουν την αρχή τους «από των εν αυτοίς όντων» κατά το Στεφ. Βυζάντιο (Α' Συμ. Β. Ελλαδ. χώρου). Επίσης Ramnenses οι Ραμνίνσης, Ραμνίται μια των τριων φυλών της Ρώμης (Λατιν. Κουμανούδη σελ. 717).

ramnacé-te=Βοταν. τα ραμνοειδή στην Αλβανική (Λεξ. Νικ. Γκίνη). Ραμνούς και αρχαίος δήμος της Αττικής ο δημότης Ραμνούσιος (λεξ. Μυθολ. και Ιστορ. Κωνσταντινίδη).

σελ. 17... Τέλος κύρια δύναμη που ένωσε τούτον τον **ανομοιογενή πληθυσμό**

ήταν η αφοσίωση στην εκκλησιαστική παράδοση, ο σεβασμός στα θρησκευτικά έθιμα και η πίστη στο Θεό.

Απάντ. Εδώ υπάρχει μια αντίφαση. Ενώ στη σελ. 16 μιλεί για ομοιογενή σύνθεση, αμέσως μετά για ανομοιογένεια πληθυσμού, για να στηρίξει προφανώς τη θρησκευτική πίστη. Είναι δεδομένη όμως η πίστη των Ελλήνων στην Ορθοδοξία, αφού αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του Ελληνισμού. Οι Αλβανοί εκτός της Ν. Αλβανίας (ελληνικής καταγωγής) είχαν κλονισμένη την πίστη και εξαγοράζονταν με την πρώτη δυσκολία για να αλλαξοπιστήσουν. Στην περίπτωση των προγόνων μας υπήρχαν και άλλα αίτια βαθύτερα που ταυτίστηκαν με την Ορθοδοξία και παρέμειναν πιστοί υποστώντας τα δεινά. Είναι δυνατόν ένα Σερβο-Ρουμανο-Σλαβο-Βουλγαρο-Αλβανικό συνονθύλευμα να επιβίωνε αρμονικά με τόσους κινδύνους και πιέσεις σε μια μικρή κοινότητα; Η δομή, ο κοινωνικός τους ιστός, με τις μεγάλες οικογένειες (φάρες, μικρές φυλές) μας διδάσκουν και μια άλλη πίστη, έναν άλλο δεσμό αυτού του αίματος. Ας μην τον περιφρονούμε... Και το χωριό βεβαίως σώθηκε τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο από τον αείμνηστο Παπαγιάννη, του οποίου σεβόμαστε και τιμούμε τη μνήμη του. Όμως υπήρχε και πριν και μετά απ' αυτόν ελεύθερο. Πάντα διέθετε ανθρώπους που θυσιαζόνταν για τον τόπο τους, για την οικογένειά τους, για τό συγχωριανό τους. Ας μη ξεχνάμε τους νεότερους. Τον Κώτση Ζιάκο, το Τζιούμα και τον Πάππο Λάμπη...

Κεφ. οι ασχολίες των κατοίκων.

σελ. 20... Ένα μικρό ποτάμι που το νερό του πηγάζει στην περιοχή της Ζιάσακας...

Απάν. Δεν αναφέρεται από κανέναν ως γένος θηλυκού, αλλά αρσενικού, ο Ζιάσιακας ή στου Ζιάσιακα.. στις πηγές του Ζιάσιακα ή στο «γιοφύρι του Ζιάσιακα»...

σελ. 21... Δεξιά ο αριστοκράτης μαχαλάς

ο Γκουρβάτης, όπου η εκκλησία...

Απαντ. Το όνομα δεν είναι Γκουρβάτης, αλλά **Γκουρβάτης**, ήθελα να πιστεύω ότι είναι ορθογραφικό, αλλά επαναλαμβάνεται και έτσι το λαμβάνω ως εσκεμμένο. Κανείς απ' το χωριό μας δεν το αναφέρει μ' αυτόν τον τρόπο. Απευθύνθηκα σχεδόν σε όλους και είχαν την ίδια άποψη, **Γκουρβάτης**. Το θεωρώ σημαντικό γιατί αποτελεί τμήμα της ιστορικής αλληλουχίας. Το Γκουρβάτης πέρα από την Αλβανική ερμηνεία Γκουρ=πέτρα, δεν παρουσιάζει καμία χρησιμότητα στην ύφανση της ιστορίας του χωριού μας. Έτσι κι αλλιώς δε μας

αφορά. Γκουβράτης είναι το σωστό κι όπως ανέφερα στο προηγούμενο **τεύχος Ζο είναι ο άνθρωπος των υπόγειων διόδων**. «Γκούβρος· έντομον διατρυπών το δέρμα των αιγών των τράγων και βιών, ίσως είναι η κουβαρίς των αρχαίων». (Ζωγράφειος Αγών, Μνημεία Ελλην. αρχαίοι). Εμείς το ονομάζουμε Βούγκρο. Βρόγχος ονομάζεται και έκαστος των αεραγωγών σωλήνων του αναπνευστικού συστήματος (λεξ. Κυριακόπουλου). Βρόχιος=υποβρύχιος, βαθύς (λεξ. Hofman)... **«Γκοββραν επίσης, συμπίπτει απόλυτα με τη λέξη κοπριά των αρχαίων Δαρδάνων η οποία δήλωνε την γαλαρία, τον υπόνομο, την κατασκευασμένη από τους ανθρώπους σήραγγα...** Η λέξη κοπριά των Δαρδάνων ήταν ομόρριζη με τις σημερινές **Κόβρου και Κουββάϊρου=φωλεά**, κούτη αγριμιών, πτηνών κλπ. της Ρουμανικής και Αρμανικής με τις οποίες είναι ταυτόριζο και το όνομα Γκόββραν της ποταμολεκάνης για την οποία μιλάμε και οι λέξεις γκουφρ, γκάβρα της Γαλλικής και Αρμανικής (βλάχικης)... Εφόσον δε κατά τον Π. Ντεληράσδεβ υπάρχουν ίχνη μεταλλευτικών έργων σε όλη την μεταξύ Σότιργια και Μπουργκουδδζίκ πλαγιά του όγκου Γκρέββενετς, η ερμηνεία μας της τοπωνυμίας Γκόββραν επιβεβαιώνεται πανηγυρικά». (Σωκράτη Λιάκου, ΜακεδονοΡωμανικά 1976). Δε δικαιώνεται μόνο αυτός αλλά και εγώ, για τη θεωρία περί Μεταλλοχωριού του Ισβόρου και τους επιμέρους οικισμούς, Τσεραπάτη, Γκουβράτη. **Βλ. Ζο τεύχος περ.** «Αμάραντος». Είναι απόλυτα ταυτισμένη η άποψη και έρευνα του Σωκρ. Λιάκου και με τη δική μας περίπτωση. Ακόμη και το **Κουββάϊρου φωλεά** είναι **τοπωνύμιο του Γκουβράτη, η σημερινή Κουβάρου περιοχή** στην οποία κατά πάσα πιθανότητα υπήρχαν εγκαταστημένοι οι αργότερα επονομαζόμενοι **Παγουναίοι**, πιθανότατα από το **Pagani=Λατινικό** που σημαίνει **ειδωλολάτρης**. Προφανώς η απομόνωση, τους διατήρησε με τις παλαιές τους δοξασίες και λατρείες. **Οι πρώτοι κάτοικοι του χωριού στην Κουβάρου οι Παγουναίοι περιξ των οποίων συγκεντρώθηκαν οι υπόλοιποι.** Να, λοιπόν, πως η μικρότερη λεπτομέρεια έχει την σπουδαιότητά της. **Να λοιπόν** γιατί πρέπει με **εγχειρητική ακρίβεια** και **ιερή ευλάβεια** να χρησιμοποιούμε ότι κληρονομήσαμε...

Κεφ. Μερικά παιχνίδια... σελ. 46. Ένιωσε τη λιόσκα και δε θε να παίξει. **Η λέξη λιόσκα ίσως σλάβικη** απ' όπου και η προέλευση του παιχνιδιού...

Απάντ. Είναι λυπηρό ν' αποδίδεται με τόση ευκολία η σλάβικη προέλευση, ποια η αιτία αυτής της σλαβολαγνείας; και λατρείας; Υπάρχει στα σλάβικα λεξικά; Έχει ερευνηθεί; Εγώ τουλάχιστον δεν κατόρθωσα να βρω με αυτή την έννοια, αντίθετα στα Λατινικά *Iucus*=μονόφθαλμος, μυωπός λεξ. Κουμανούδη

(δηλώνει αδυναμία οράσεως) και το lusio, onis=το παιζειν, παίγνιον (Λατ. Κουμανούδη) και loz=παιζω στα Αλβανικά.

Υπάρχει το **Φλάσκα**=ο καρπός της νεροκολοκυθιάς, (λεξ. Τεγόπουλου-Φυτράκη) πιθανόν μεταφορικό ως **περιπαικτικό**. Και πέρα απ' όλα αυτά, γιατί να μην προέρχεται από την σύνθεση των δύο πρώτων συλλαβών του **Λιώνω**, **Σκά-ω** ως **περιπαικτικό** λογοπαίγνιο που αποδίδει ακριβώς και το νόημα της **Λιώσκας**;

σελ. 51... Ένα καθαρό οικογενειακό παιχνίδι... Το λέγαμε «**Ιλιορα-Μπίλιορα**». Τι σημαίνουν **οι σλάβικες μάλλον** αυτές λέξεις δεν μπόρεσα να μάθω.

Απαντ. Και πάλι, ενώ υποθέτει, **αυθαίρετα** τις τοποθετεί στο σλάβικο λεξικό. Ενώ δε γνωρίζει ούτε καν την ερμηνεία τους. (Ότι περιέχει την αμφιβολία, περιέχει και ένα μεγάλο ποσοστό ψεύδους, οπότε είναι θέμα χρόνου ν' αποκαλυφθεί). **Αυτό δεν είναι έρευνα, αλλά ικανοποίηση εσωτερικών μας και μόνον αναγκών και μύχιων πόθων μας.** Και ενώ οι λέξεις που ακολουθούν στο παιχνίδι είναι Λατινική η Πούλια και Ελληνική το πετίτσι υποκορ. του πετεινού, δεν τις λαμβάνει καν υπ' όψιν. Το βέβαιο για το συγκεκριμένο παιχνίδι είναι ότι ήταν ένα «**παιχνίδι μαντείας**». Ξεκίνησε κι αυτό από την ίδια αφετηρία. Από την παλαιότατη παράδοση που απαιτούσε να λέγονται αινύγματα και να γίνεται διαγωνισμός ώστε **να οξύνει τη διάνοια, να φέρνει ευθυμία και σωστή αγωγή**. Κι ασφαλώς αυτά δεν μας τα δίδαξαν οι άγριοι των πάγων, της Στέπας ούτε της Μογγολίας. Γι' αυτό δεν χρειάζεται ν' αποδεικνύουμε την καταγωγή του όταν από μόνο του κραυγάζει, ότι **αυτού του είδους τα παιχνίδια, διατηρούν ανάμεσά μας ζωντανούς τους προγόνους μας**, όπως λέει και ο Κ. Ρωμαίος. Ας προβληματιστούμε, **τι επιδιώκουμε**, ένα σκοτάδι στο άπλετο φως ή **μία ακτίνα στην άπειρη νύχτα**. Τελειώνω με την ελπίδα για περισσότερη έρευνα και συγγραφική προσπάθεια του ιδίου και άλλων, αφού **το χωριό μας διαθέτει αξιόλογο δυναμικό**. **Είναι επιζήμιο** να μένουν μόνο στο στάδιο της προφορικής συζήτησης απόψεις, γνώσεις και ενθυμίσεις και να αφήνεται το έδαφος ελεύθερο για κάθε είδους προχειρότητες και αυτοσχεδιασμούς, που πάνε, υπό το πρόσχημα της φιλολογικής ενημερότητας να **υποκαταστήσουν** την αληθινή έννοια της έρευνας.

Χαράλαμπος Κ. Ζιάκος «Παππό Λάμπης»
Καλόγερος Χρύσανθος

Βασιλική Ζιάκου σύζυγος Παν. Σ. Ζιάκου
κόρη Στεφάνου Παπαγιάννη

Αναδημοσίευση, από τα «Κονιτσιώτικα» του Χαραλ. Ρεμπέλη.

Τα στοιχειωμένα πετείνια (κατά Λάμπην από Ίζβορον).

- «Γιατί το λέτε στο Κακό εκείνον τον τόπον εκείγια πέρα σιμά στο Πριγιόν;» είπα μια βολά πρόπερσι, που ήμουν στα μπάνια του Ιζβόρδ' στο μπανιώτ' το Λάμπη, που κάποτες κάνει και το μπάτζιο στις στρούγγες στα χωριά. «Και δεν ξέρ'ς», μου λέει, ο Λάμπης, «γιατί το λέν' στο κακό;
- Άμπούθε να ξέρω;» του λέω, «εγώ είμαι από ξένο χωριό και πρώτ' φορά προχτές πέρασα 'π εκεί... - Α! γίνκε μεγάλο κακό σ' αυτόν τον τόπο... θάφκε χωριό», λέει ο Λάμπης, «γιατί όπιάτ' απ' το β'νό τ'ς Στρέγγλας, όπως τόχ' ακουστά 'πό τ'ς γέροντ'ς, ήταν ένα μικρό χωριό, ίσια με καμμιά τριανταριά σπίτια, μόν' μια νύχτα κατάκατο' ο τόπος, ξεκόπ'κε το σκέμπ' τ'ς Στρέγγλας γκυλίσκαν κοτρώνια πέτρες μεγάλες και πολλές και σέπασαν όλο το χωριό. Δεν είδες τ'ς πεσμένες πέτρες που δείχν'ν το χαλασμό και το φον'κό που γίνκε; Μοναχά τα 'ρνίθια του χωριού αυτουνού στοίχειωσαν και τρών' τα στάρια και τα

καλαμπόκια πούχαν στ' αμπάρια τους οι χωριανοί και πολλές βολές τα μεσαν' χτα βγαίν' ν και λαλούν και να ιδείς τι φόβια που ειν' η λιαλιά τ' σ! Τ' άκουσα με τ' αυτιά μ' τόσες βολές π' αράδιζα νύχτα για να μάσω το νερό στ' αυλάκι»... -«Τ' άκ' σα κι' εγώ, γκουρμπάνια μ', τα πετείνια π' λαλούσαν στο κακό» μου λέει η Γιώταινα η κυρά, μια βδομηντάρα μπάμπω Ιζβορίτσσα πόκανε κι αυτή μπάνια κι άκουσε τη γκουρβέντα μας. «Έμουν μικρό τσιουπί, γκουρμπάνια μ' και πηγαινάμαν νύχτα για ξύλα μ' άλλες γ' ναίκες κα' τη λακκιά του Κώστα κ' ότ' ζυγωσάμαν στο κακό σ' μά στο πετρένιο το κόν' σμα, 'κει που πετρώθηκε το χωριό και γίνκ' ο χαλασμός, ακ' σάμαν τα πετείνια, που λαλούσαν έτσ' φόβια και σάμ' πήγαμαν ψίχα σ' μότερα είπαμαν τρεις βολές με το νου μας το Κυργ' αλέησον και τσώπασαν. Τ' άκ' σε κι ο Νάσιος ο Στυλιάρας κ' ο Βασίλ'ς ο αυλακάς κ' η Χουγαινα κι' άλλ' χωριανοί... μοναχά που δεν τα είδαμαν, για τ' άμα ζ' γώσ' άνθρωπος καϊ πιώνονται σαν οι πειρασμοί... μακρυγιαπεδώ... χώνουνται και κρύβουνται, γκουρμπάνια μ', μέσα στις ρούπες σαν οι δαιμονοπείραξες... Αϊ! γκουρμπάνια μ'...».

- Εκφράζω την απέραντη ευγνωμοσύνη μου σ' αυτούς που διέσωσαν τις μαρτυρίες του Λάμπη και της Γιώταινας (πρόκειται για το Χαράλαμπο Ζιάκο ή πάππο Λάμπη και τη Βασιλική Ζιάκου, σύζυγο του Γιώτη Ζιάκου).

Πέραν του συγκινησιακού θησαυρός γλωσσολογικός, τοπωνυμικός, ιστορικός, λαογραφικός για κάθε μελετητή και ενδιαφερόμενο. Σκεφθείτε να είχαμε τις μαρτυρίες όλων των προγόνων μας. Ας είναι... τουλάχιστον **να κάνουμε μια προσπάθεια για διάσωση των μαρτυριών και ενθυμίσεων των εν ζωή ανθρώπων μας και τις δικές μας.**

Συμμετέχοντας στο περιοδικό, δηλώνετε παρών στο μέλλον.

Χορός στον «πλάτανο» τα παλαιότερα χρόνια. Στο βάθος το παλαιό σπίτι «Νταντανάκου», στη θέση του σήμερα το Τσωχάτικο.
Ευγενική προσφορά κ. Ανθούλας Γιαννούλη-Στέρτσου

Ακακίες· μεσημέρι 15 Αυγούστου.
Από τις καλύτερες στιγμές του
Πανηγυριού. Στη φωτ. ο κ. Ιωάννης Π.
Κούκης σέρνει το χορό.

Από το πανηγύρι στο χωριό.

Μεγάλη η προσέλευση των απανταχού Αμαραντιωτών φέτος στο χωριό και ιδιαίτερα τις δύο ημέρες του πανηγυριού σημείωσε μεγάλη επιτυχία παρά τις αντικειμενικές δυσκολίες που προέκυψαν. Αυτές παραμερίστηκαν από την εργατικότητα και φιλοτιμία των μελών του πολιτιστικού αλλά και την οργάνωση της οικογένειας του κ. Γ. Κατή.

Την έναρξη του πανηγυριού την έκανε ο Πολ. Σύλ. Πρώτος αφού ευχήθηκε καλή βραδιά ο γραμματέας κ. Σταύρος Κούκης κάλεσε τον Πρόεδρο κ. Φώτη Παναγιωτίδη να πάρει το λόγο.

«Αγαπητοί χωριανοί, αξιωθήκαμε και φέτος με τη βοήθεια του Αη Γιώργη να μαζευτούμε στ' όμορφο χωριό μας, σ' αυτή την υπέροχη πλατεία να κάμουμε το πανηγύρι μας. Μερικοί απαισιόδοξοι λεν διάφορα, δεν έχει κόσμο το χωριό, θα χαθεί το χωριό και άλλα τέτοια, η σημερινή παρουσία μας εδώ και τα νέα παιδιά που γεμίζουν την πλατεία και το χωριό και το χαριάτι της εκκλησίας κάθε βράδυ δηλώνει το αντίθετο, βέβαια πρέπει να φροντίσουμε ο χρόνος παραμονής στο χωριό να είναι μεγαλύτερος, βέβαιο είναι ακόμη ότι ο καινούργιος τρόπος διοίκησης ο περίφημος «Καποδίστριας» πρόσθεσε

Ο Πρόεδρος του
«Πολιτιστικού Συλλόγου» κ.
Φώτης Παναγιωτίδης στην
καθιερωμένη ομιλία στην
έναρξη του πανηγυριού.

Πανηγύρι στο χωριό. Η κ. Φλωρίτσα Σκορδά,
η κ. Νίκη και ο κ. Κων/νος Ζάμπος

Η νεολαία μπροστά... η παράδοση συνεχίζεται.

καινούργια προβλήματα σ' αυτά που υπήρχαν αφού ο πλούτος του χωριού μας φεύγει και πάει στην Κόνιτσα, όλα αυτά όμως ενωμένοι και με αγάπη μπορούμε να τα παλέψουμε, οι νέοι με τη δύναμη και με την αγάπη για το χωριό, μπολιάζονται κάθε χρόνο και οι γέροι με την πείρα, δε θ' αφήσουμε να χαθεί τίποτε απ' αυτό τον τόπο. **Το χωριό μας λοιπόν είναι βαθιά ζιζωμένο μέσα στην καρδιά μας**, όταν τα προβλήματα της ξενιτιάς μας ακολουθούν, έρχεται να μας τα θυμίσει και τον ευχαριστούμε γι' αυτό ο αγαπημένος μας χωριανός ο Παναγιώτης ο Ζακόπουλος με το περιοδικό «Αμάραντος». Είναι μια σοβαρή προσπάθεια που θέλει κόπο, χρόνο και χρήμα. Μπράβο Παναγιώτη και καλό κουράγιο... .

Και πάλι απ' όλα τα παιδιά του Π.Σ. σας ευχόμαστε χρόνια πολλά, ν' ακούμε πάντα χαρές, να γλεντήσετε όμορφα και να περάσετε καλά, **η σκέψη μας βέβαια είναι σε όλους τους ξενιτεμένους μας χωριανούς**, που ήθελαν να είναι απόψε μαζί μας, τους αγαπάμε και τους ευχόμαστε του χρόνου να είναι κοντά μας. Χρόνια πολλά και καλή διασκέδαση και κάτι αλλο, κύριο έσοδο για τον Π.Σ. είναι η λαχειοφόρος αγορά, σε λίγο θα κυκλοφορήσουν τα λαχεία, είμαι βέβαιος ότι όλα θα πουληθούν και θα εξαντληθούν, τα δώρα μας εξ άλλου είναι και πολλά και πλούσια, ευχαριστώ πολύ, καλή διασκέδαση.

- Την επόμενη ημέρα χαιρετιστήριο μήνυμα απηύθυνε και ο πάρεδρος του χωριού κ. Βασ. Ζακόπουλος, τονίζοντας τις δυσχέρειες του έργου της παρεδρείας και την ανάγκη ενότητας του χωριού για την αντιμετώπισή τους και ευχόμενος με τη σειρά του χρόνια πολλά και καλή διασκέδαση.

Και του χρόνου...

Η ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΟΤΑΤΟΥ

Ο Σεβασμιότατος και οι ιερείς διανέμουν τα έντυπα στους Αμαραντιώτες πιστούς.

Στις 16 Αυγούστου και ώρα 6η απογευματινή στον Ιερό Ναό του Αγίου Γεωργίου, παρουσία του συνδουλού των Αμαραντιωτών, έγινε Εσπερινός, πρωτοστατούντος του **Σεβασμιότατου Μητροπολίτη Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής και Κονίτσης κ.κ. Ανδρέα**.

Μετά τη Θεία Λειτουργία, έγινε διανομή από τον Σεβασμιότατο και τους Ιερείς εικόνα της Παναγίας και έντυπο της Ιεράς Συνόδου το «Προς το Λαό», αναφερόμενο στο φλέγον θέμα των «ταυτοτήτων», υπογραμμίζοντας τη γνωστή άποψη, «ότι η προαιρετική αναγραφή του θρησκεύματος στην ταυτότητα είναι μία λύση, η οποία ικανοποιεί τους πάντες χωρίς να προσβάλλεται το Σύνταγμα...».

ΤΟ ΠΑΛΙΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ (ΠΛΙΑΒΑΛΗΣ)

Στις 8 Σεπτεμβρίου κάθε χρόνο το χωριό μας, Αγ. Βαρβάρα, γιόρταζε τη γέννηση της Παναγίας. Ήταν το γεγονός της χρονιάς για το χωριό μας. Η ημέρα αυτή ήταν σημαντική για όλους μας, έτσι δινόταν η ευκαιρία ν' ανταμωθούν χωριανοί ξενιτεμένοι. Κάθε σπίτι ετοίμαζε τα καλύτερα φαγητά για τη μέρα αυτή, με πρώτο και καλύτερο τις παραδοσιακές μας πίτες (το μπουρέκι).

Το πανηγύρι γινόταν στον κάμπο του χωριού μας, όπου βρίσκεται το παρεκκλήσι της Γέννησης της Παναγίας. Η απόσταση από το χωριό μας ήταν περίπου μία ώρα με τα πόδια. Νωρίς το πρωί ξεκινούσαν σε παρέες με τα ζώα

Ο κ. Κων/νος Πορέτσης με την εικόνα της Αγίας Βαρβάρας και ο Πρόεδρος του Συλλόγου κ. Χαρ. Τσούκας συνοδεία «օργάνων» περιφέρονται στα τραπέζια και συγκεντρώνουν χρήματα για έργα του Συλλόγου.

Αύγουστος 2000. Η δωρεάν διανομή φαγητού, το «καζάνι». Διακρίνονται οι Μαρία Κοκοβέ, Σωτ. Τσούκα, Ευγ. Αρβανίτη, Ευφρ. Τσούκα, Ουρανία Κοκοβέ-Ιωάννου, Βασιλεία Στάγιου, Επαμ. Κοκοβές, Βαν. Κιάμου και ο Νικ. Αρβανίτης.

η διανομή ήταν δωρεάν σε όλους*. Εάν η ημέρα αυτή τύχαινε Παρασκευή, το φαγητό ήταν η παραδοσιακή φασολάδα. **Μια χρονιά** έπεσε πάνω στο καζάνι **ένα μεγάλο αλωνάρι** δέντρον, με αποτέλεσμα το καζάνι να χυθεί. Το περιστατικό όλοι το συνδέσανε με την ημέρα Παρασκευή και με το αρέας, σαν φαγητό της ημέρας που ετοίμαζαν.

Μετά τη Θεία Λειτουργία ο παπάς του χωριού ευλογούσε το φαγητό και όλοι

(μουλάρια, γαϊδούρια) φορτωμένα με τα φαγητά και κουβέρτες-κιλίμα** για στρώσιμο. Η τοποθεσία που γινόταν ήταν φανταστική. Δίπλα στο εκκλησάκι της Παναγίας, πανύψηλα δέντρα μας χάριζαν φανταστικό ίσκιο και το νερό να τρέχει στο αυλάκι, που με αυτό πότιζαν τα χωράφια. Μαζί μας γιόρταζε και η φύση, που μας πρόσφερε σταφύλια, σύκα, ροδάκινα που γέμιζαν το γιορταστικό τραπέζι. Συμμετείχαν επίσης, συγγενείς και φίλοι από τα όμορφα χωριά, Πυξαριά, Εξοχή, Βράνιστα, Τράπεζα και Πύργο. Η ατμόσφαιρα ήταν γιορτινή. Στο χαλί της φύσης έστρωναν τα κιλίμια και τις κουβέρτες και απόθεταν τα πράγματά τους. Το καζάνι αναλάμβανε το εκκλησιαστικό συμβούλιο, όπου από πολύ νωρίς γινόταν η προετοιμασία και

Το καζάνι αναλάμβανε το εκκλησιαστικό συμβούλιο, όπου από πολύ νωρίς γινόταν η προετοιμασία και

μαζί τρώγαμε με την ευχή όλων «Χρόνια Πολλά» να μας βοηθάει η Παναγία. Μετά το φαγητό άρχιζε το γλέντι. Τα όργανα πήγαιναν σε κάθε παρέα παίρνοντας παραγγελίες, έπαιζαν και τραγουδούσαν χορευτικά ή του τραπεζιού. Το χορό τον ξεκινούσε ο γεροντότερος. Όλοι ξεφάντωναν μέχρι τη δύση του ήλιου. Έτσι σιγά-σιγά, άρχιζε ο δρόμος της επιστροφής με τραγούδια. Ο χορός συνεχιζόταν το βράδυ στην πλατεία του χωριού, μέχρι τα ξημερώματα με μεγάλο κέφι και με συμμετοχή φίλων από τον Αμάραντο.

* Δίπλα γύριζαν οι σουύβλες με τα ψητά, όλος ο κάμπος γέμιζε φωνές και γέλια.

** κιλίμι=είδος απλού χαλιού

Τσούκας Δημήτριος

ΟΙ ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Στο ξενοδ. «Στάνλεϋ» στις 26 Νοεμβρίου 2000 σε συγκέντρωση του Συλλόγου Αγίας Βαρβάρας για εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου, κατόπιν αρχαιρεσιών εξελέγησαν (με αλφαριθμητική σειρά) οι κάτωθι:

Βάσος Ν. Ζήκος	ψήφοι 25
Δήσιου Ελένη συζ. Σπ.	ψήφοι 24
Κοκοβές Παναγιώτης	ψήφοι 46
Λιάλιας Σ. Δημήτριος	ψήφοι 47
Πορέτσης Π. Νικόλαος	ψήφοι 29
Πορέτσης Αθ. Χαράλαμπος	ψήφοι 44
Ραπακούσιος Παύλος	ψήφοι 13
Τζοβάρας Κων/νος	ψήφοι 29
Τσούκας Κ. Χαράλαμπος	ψήφοι 53
Τσούκας Μ./ Νικόλαος	ψήφοι 31

Εξελεκτική Επιτροπή

Τσούκας Δημ. του Μιχ.

Δερβένης Κων/νος του Βασ.

Τσούκας Κων/νος του Μιχ.

Πρόεδρο εξέλεξαν τον κ. Χαράλαμπο Τσούκα.

«Καλή επιτυχία στο δύσκολο έργο σας».

- Η παρούσα δημοσίευση με θέματα που αφορούν την Αγία Βαρβάρα, σκοπό έχει το «κέντρισμα» και την αφορμή για έκδοση «τοπικού περιοδικού». Χωρίς αυτό να σημαίνει ότι αρνούμαι την όποια συνεργασία. Αντίθετα για μένα είναι μεγάλη τιμή και χαρά να φιλοξενώ τα αφορόντα το γειτονικό και αγαπητό χωριό.

Ένα, όμως, τοπικό καθαρά έντυπο, προσφέρει πιο αποτελεσματικά την ενημέρωση και επικοινωνία στους συντοπίτες του.

Παναγιώτης Ζακόπουλος

ΑΞΙΟΣ!

Ο Σεβασμιότατος
χειροτονεί
τον Σουτόπουλο
Χερουβείμ
σε Αρχιμανδρίτη

Από τον Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής και Κονίτσης κ.κ. Ανδρέα, χειροτονήθηκε εις Πρεσβύτερον και εν συνεχείᾳ εις Αρχιμανδρίτην την 23ην Σεπτεμβρίου του 2000, ημέρα μνήμης του Αγίου Ιωάννου του εν Κονίτσης, ο Σουτόπουλος Χερουβείμ (νιός του κ. Γεωργίου Ν. Σουτόπουλου).

Στην ομιλία του έκανε ιδιαίτερη αναφορά στον Μακαριστό Σεβαστιανό και υποσχέθηκε να αγωνιστεί και να φανεί αντάξιος των ευθυνών που επιφορτίσθηκε...

Στη χειροτονία που έγινε στον Ιερό Ναό του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού παρευρέθηκε πλήθος κόσμου μεταξύ αυτών συγγενείς και φίλοι από τον Αμάραντο.

Άξιος! Άξιος! Άξιος!

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

- Ο κ. Χρήστος Γκουντουβάς τερμάτισε αισίως τη διδασκαλική του πορεία, συνταξιοδοτήθηκε συμπληρώνοντας τα απαραίτητα χρόνια, που προβλέπονται από την Ελληνική Νομοθεσία.

Ανεκτίμητη η προσφορά του στο λειτούργημα που ασκούσε, έδωσε τις βάσεις και τα φώτα του πνεύματος σε εκατοντάδες μέλη της κοινωνίας μας. Πολύτιμος επίσης και ο αγώνας του στο συνδικαλιστικό κίνημα. Δεν ξεχνώ βεβαίως την μεγάλη του προσφορά στην «Αδελφότητα» και σε άλλα θέματα του χωριού. Εύχομαι με όλη μου την καρδιά να χαρεί τη σύνταξη με υγεία και ευτυχία, ευελπιστώντας ένα μέρος της αστείρευτης ενεργητικότητάς του και της σοφίας του, να διοχετευθεί σε θέματα του χωριού μας αφού και αυτός το λατρεύει.

Οι επιτυχίες των νέων μας!

Στις Πανελλήνιες εξετάσεις του 2000 στους εκ καταγωγής νέους μας σημειώθηκαν οι εξής επιτυχίες (κατ' αλφαριθμητική σειρά):

Βουδούρης Γιώργος του Σταύρου· τμήμα οικονομίας και οικολογίας του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου Αθηνών.

Βουδούρης Παναγιώτης του Σταύρου· τμήμα Αγγλικής γλώσσας και φιλολογίας της Φιλοσοφικής Αθηνών.

Γεράσης Δημήτριος του Ιωάννη· Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Συστημάτων ΤΕΙ Πειραιά.

Γιαννούλη Δήμητρα του Βασιλείου· Παιδαγωγικό Ιωαννίνων

Ευθυμίου Χρυσάνθη· Κοινωνικών Λειτουργών Πάτρα

Ζάμπου Ευθαλία του Νικολάου· Αρχειονομίας-Βιβλιοθηκονομίας Κέρκυρα

Παναγιωτόπουλος Παναγιώτης· Τμήμα Αυτοματισμού ΤΕΙ Χαλκίδας

Παπαγιαννοπούλου Πολυξένη του Χαριλάου· Οικονομικά-Ρέθυμνο
Συγχαρητήρια, καλή πρόοδο, καλό πτυχίο και η καλλιέργεια του πνεύματος να συνοδεύεται και με την καλλιέργεια ψυχής.

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ Α.Ε.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Κ.κ. Μέτοχοι,

με νόμο το Υπουργείο Βιομηχανίας Ανάπτυξης και Εμπορίου καθορίζεται ως κατώτερο μετοχικό κεφάλαιο Ανωνύμου Εταιρίας το ποσό δραχμών 20.000.000. Μέχρι της 30 Σεπτεμβρίου 2000 όλες οι Α.Ε. πρέπει να έχουν μετοχικό κεφάλαιο τουλάχιστον 20.000.000 δρχ.

Η εταιρία μας έχει μετοχικό κεφάλαιο 11.000.000 δρχ. Πρέπει το κεφάλαιο της υποχρεωτικά να αυξηθεί κατά 9.000.000 δρχ.

Καλούνται οι κ.κ. Μέτοχοι της Εταιρίας να εγγραφούν και να δηλώσουν συμμετοχή για την κάλυψη του παραπάνω κεφαλαίου μέχρι της 30-8-2000. Έτσι στην Γ.Σ. των μετόχων που θα πραγματοποιηθεί τον Σεπτέμβριο θα υπάρχει υποχρεωτικά θέμα αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου κατά 9.000.000 δρχ. Σε περίπτωση που δεν καλυφθεί η αύξηση του κεφαλαίου θα ανακληθεί η άδεια λειτουργίας της εταιρίας από το Υπουργείο Εμπορίου.

Κάθε μέτοχος μπορεί να κατέχει το 2% στο σύνολο του μετοχ. κεφαλαίου. Δύναται δηλαδή να κατέχει συνολικά 400 μετοχές συνολικά (παλαιές-νέες) αξίας 400.000 δρχ.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Β. Ζακόπουλος

- Αίσθηση και σχόλια προκάλεσε η μη γενόμενη καθιερωμένη ετήσια συνέλευση των κατοίκων μετά το πανηγύρι, σε μια περίοδο που τα προβλήματα του χωριού και των Λουτρών έχουν συσσωρευθεί με πολλαπλές και δυσάρεστες επιπτώσεις.

- Έγιναν αρχαιοεσίες-σε καφενείο στην Κόνιτσα-του Δασικού συνεταιρισμού Αμαράντου. Πρόεδρος εκλέχθηκε ο κ. Δημήτριος Κίτσιος και αντιπρόεδρος ο κ. Σπυρίδων Κατσίκης (η πληροφορία δόθηκε από την κ. Σοφία Τσάτση).

Τελευταία παρουσιάζεται έντονο το ενδιαφέρον των Αμαραντιωτών για τη διαχείριση της Δασικής περιουσίας. Υπάρχουν πολλές προτάσεις, κάποια από τις οποίες μετά βεβαιότητος θα υλοποιηθεί, σε συνδυασμό με τη σχετική νομοθεσία και το συμφέρον των κατοίκων. Πικρία συνεχώς προκαλεί η μεταφορά τόνων ξυλείας με καυσόξυλα και οι υπέργηροι να τα αγοράζουν παρακαλώντας τους ξένους με 30.000 τον τόνο.

Αγανάκτηση δημιουργεί η σκέψη ότι από την ξυλεία του βουνού μας, το χωριό δεν έχει ούτε ένα παγκάκι, ούτε ένα σκαμνί, ενώ για τις νέες κατοικίες ξοδεύονται τεράστια ποσά για την αγορά της.

Ας μην ξεχνάμε και τον σχετικό εμπαιγμό. Θέλεις ξυλεία; Πάρε πέντε πεύκα, κόφτα, καθάρισέ τα και κουβάλησέ τα...

Ο Αμαραντιώτης για το βουνό θυσίαζε ακόμη και τη ζωή του, η σωστή διαχείριση του ήταν και θέμα τιμής γι' αυτόν...

- 'Έγινε η ετήσια πληρωμή του νερού από τους κατοίκους. Αντιστοιχεί σε κάθε σύνδεση το ποσό των 2500 δρχ.

• Η νέα δεξαμενή στου Βλάχου δεν έχει μπει ακόμη στο δίκτυο. Το υπόλοιπο δίκτυο είναι επισφαλές εκτεθειμένο σε διάφορους κινδύνους.

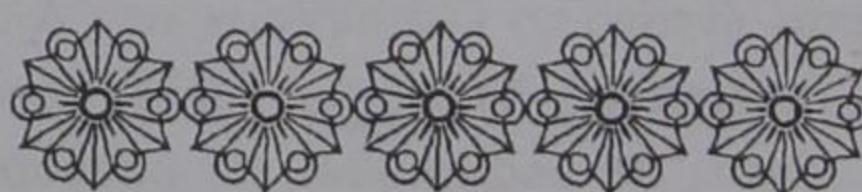
• Η δημιουργία νέων βόθρων στα Λουτρά και στο χωριό, μήπως δημιουργήσει μολύνσεις στις πηγές; Καλόν είναι να ελεγχθούν από αρμόδιες υπηρεσίες τις οποίες θα πρέπει να καλέσουμε.

- Έγινε η διάνοιξη του δρόμου Ζιάσακας-Άγιος Χαράλαμπος. Η διέλευση είναι δυνατή μόνον με ισχυρά οχήματα (4X4). Ποιόν εξυπηρετεί; Προς το παρόν τους κυνηγούς...

• Η «μπάρα» που τοποθετήθηκε από τον Κυνηγετικό Σύλλογο στη στροφή Λουτρών-Άγιου Νικολάου βάσει των διαταγών του Υπουργείου Γεωργίας ουδέποτε έκλεισε. Οι υπεύθυνοι δεν τήρησαν τα προβλεπόμενα από το συγκεκριμένο νόμο.

- Τελειώνει η σύμβαση του κ. Γ. Κατή για τη διαχείριση των Λουτρών. Θα προκηρυχθεί νέος διαγωνισμός μέχρι τον Απρίλιο του 2001.

Στο μεταβατικό αυτό στάδιο, καλό είναι ν' αναθεωρηθούν κάποια ζητήματα που αφορούν τον Πολιτιστικό Σύλλογο και τον υποψήφιο επιχειρηματία, κυρίως, ότι αφορά το πανηγύρι.

28η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

28η Οκτωβρίου 2000. Κατάθεση στεφάνου από τον πάρεδρο Β. Ζακόπουλο και τιμητικό άγημα. Ηλιόλουστη μέρα.

28η Οκτωβρίου 1998. Κατάθεση στεφάνου από τους κ.κ. Γ. Ζιώγα, Γ. Γκουγκαρά και Γ. Κατή, με χιονοθύελλα.

Από αριστερά: οι στρατιώτες του φυλακίου με επικεφαλή τον λοχία Αμαραντιώτη Στέφανο Αθ. Τσάτση. Στη συνέχεια διακρίνονται οι κ.κ. Α. Ζακόπουλος, Ν. Ζιάκος, Βασ. Ζακόπουλος, Δημ. Ζιώγας, Γ. Μάκκας, Χρ. Παπαγιαννόπουλος, Απ. Πέτσιος, Χαράλ. Μήτσις, Βλαχάβας Γ. Ζιώγας, Παν. Σκορδάς, Π. Κάππος, η φίλη του Ανθούλα, Φ. Γκούντος και η κ. Δ. Κατή.
(Αναμν. φωτογραφία μετά την κατάθεση στεφάνου στο Ηρώον 28-10-2000)

Όποιες κι αν είναι οι καιρικές συνθήκες, όσοι κι αν μείνουν στο χωριό, όποια ηλικία κι αν έχουν η κατάθεση πάντα γινόταν και θα γίνεται, ως ελάχιστος φόρος τιμής σ' αυτούς που με το αίμα τους πότισαν τον κήπο της δικής μας ελευθερίας κι αξιοπρέπειας. Καθημερινό το μνημόσυνο στις ψυχές τους από το βάθος του μυαλού και της καρδιάς μας.

- Το Μνημείο των Πεσόντων έγινε το 1963 από την «Αδελφότητα» την οποία τιμά ιδιαίτερα.

Πρέπει να επισημάνω, ότι δεν είναι όλοι οι πεσόντες αναγραμμένοι. Αιτία της επισήμανσης είναι το πικρό παράπονο της κ. **Πολυξένης Ι. Παπαϊωάννου** και αφορά τον πατέρα της. Είχε διαμαρτυρηθεί και στο παρελθόν χωρίς αποτέλεσμα. Η έρευνα που έκανα έφερε στην επιφάνεια και άλλους αγνοούμενους από εμάς τους ίδιους. Για την υπόθεση, ενδιαφέρον και ευαισθησία έδειξε και ο Πάρεδρος κ. Βασ. Ζακόπουλος, δεσμευόμενος, αφού συγκεντρωθούν τα απαραίτητα στοιχεία, να αναγραφούν και αυτοί στο Ηρώον, αφού είναι απαίτηση των συγγενών και υποχρέωση όλων μας. Όσοι γνωρίζουν κάποια στοιχεία, παρακαλούνται να τ' αποστείλουν... Παραθέτω κατ' αλφαριθμητική σειρά τους «παραμελημένους» ήρωες:

Κων/νος Ζάμπος του Ιωσήφ ετών 18, φονεύτηκε στο Λίθινο Ιωαννίνων μετά από καταδίωξη Γερμανών στρατιωτών. Είχε συλληφθεί προηγουμένως ο αδελφός του, Βασίλειος.

Κων/νος Ζάμπος

Ντισάκας Νικόλαος και ο γιος του Γεώργιος, ετών 16. Εργαζόταν στο χωριό Δομένικο Ελασσόνος, στη Λάρισα. Συνελήφθησαν με άλλους άνδρες του χωριού το 1943, μάλλον από Ιταλικό απόσπασμα και εκτελέστηκαν ομαδικώς...

Ιωάννης Τσώργος του Γεωργίου, ετών 30. Κρεμάστηκε από το Γερμανό κατακτητή με άλλους 15 με πρώτο τον παπά, στο χωριό Κλαδοράχη της Φλώρινας, τον Αύγουστο του 1943. Εργαζόταν ως υπάλληλος στην τράπεζα, ήταν απόφοιτος Σχολαρχείου. Στο τραγικό σημείο έχει στηθεί μνημείο πεσόντων και γίνεται ετήσιο μνημόσυνο πρωτοστατούντος του Σεβασμιότατου Μητροπολίτη Φλωρίνης και όλης της τοπικής ηγεσίας.

Ιωάννης Τσώργος

Ψαρράς Βασίλειος του Χαραλάμπους: Κατόπιν προανάκρισης της Ανώτατης Διοίκησης Χωροφυλακής, εκδόθηκε το υπ' αριθμόν 55/13/1339 πόρισμα της 28 Μαΐου 1946 ότι ο Ψαρράς Βασίλειος του Χαραλ. εκτελέστηκε από Γερμανικά στρατεύματα σε συμπλοκή στο χωριό Μπομπότσι Αχερούσιας Πρεβέζης την 11η Αυγούστου 1943. Η οικογένεια του εκτελεσθέντος συνταξιοδοτείτο μέχρι το 1950.

Και αυτοί οι Αμαραντιώτες έχασαν τη ζωή τους από τον Κατακτητή. Εξασφάλισαν όμως τη θεία δάφνη της Αθανασίας. Από χρέος, από πόθο, από την αιώνια τάση του ανθρώπου για κάθε τι ωραίο και ευγενικό. Μας άφησαν για ιερό κειμήλιο την ελευθερία, με την εντολή να τη σεβαστούμε και να την υπερασπίσουμε σαν ιερά παρακαταθήκη.

Η «Άγνωστη» ΤΙΜΗΣΗ, ΜΙΑΣ ΑΜΑΡΑΝΤΙΩΤΙΣΣΑΣ ΑΓΩΝΙΣΤΡΙΑΣ

Αναγνώριση και δικαίωση για την αγωνίστρια Ευδοκία Γιαννάτη από την Ηπειρωτική Εστία.

ΕΥΔΟΚΙΑ ΓΙΑΝΝΑΤΗ
«Η ΤΙΜΗΣΗ ΣΟΥ ΤΙΜΑ ΚΑΙ ΟΛΟ ΤΟ ΧΩΡΙΟ»

Από την εφημερίδα «Αγγελιοφόρος» Δευτέρα 16 Δεκεμβρίου 1996. «Η Ηπειρωτική Εστία Θεσ/κης τίμησε την **Ευδοκία Γιαννάτη** για τη συμβολή της στον πόλεμο του 40.

Περιμένοντας να της απονεμηθεί η τιμητική διάκριση, η 84χρονη Ευδοκία Γιαννάτη, πλαισιωμένη από έντεκα εγγόνια και πέντε δισέγγονα, δεν μπόρεσε να κρύψει τα αισθήματα χαράς, περηφάνιας και δικαιώσης. Τα μάτια της διατηρούν ακόμη τη φλόγα των νεανικών της χρόνων. Θυμάται και ξαναζεί εκείνες τις δοξασμένες στιγμές».

«Γεννήθηκα το 1912, στον Αμάραντο Κονίτσης», αφηγείται. «Είκοσι οκτώ χρόνων, μητέρα τεσσάρων παιδιών, άφησα το μικρότερο τριών μηνών τότε,

ξέθαψα ένα «Μάουζερ» το καθάρισα και ακολούθησα το Στρατό μας. Οι φαντάροι με πειράζανε. Μου λέγανε: «μπορείς να ρίξεις μ' αυτό ή τό' χεις για ρεκλάμα;» Εμένα, όμως, τό λεγε η ψυχή μου, στις 22 Δεκεμβρίου μπήκαμε στην Κορυτσά...».

Η τίμησή σου τιμά και όλο το χωριό...

«Αιωνία σου η μνήμη γενναία Αμαραντιώτισσα».

1940· Είσοδος Ιταλών· Ενθυμίσεις:

«Πριν ακόμη μπουν οι Ιταλοί με τους Αλβανούς στο χωριό, είχαμε προμήνυμα για κάτι κακό. Η εικόνα της Παναγίας (έχει κλαπεί πλέον) δάκρυσε, το δάκρυ της έτρεχε και έσταζε στις πλάκες. Φωνάξαμε τον παπαθανάση και μ' ένα βαμπάκι ήρθε και το σκουύπισε. Η εικόνα ήταν στον γυναικωνίτη. Ήταν η γιορτή του Αγίου Γεωργίου και ώρα λειτουργίας, μετά από λίγη ώρα μπήκαν οι Ιταλοί με τους Αλβανούς που δεν άφκαν τίποτα στα σπίτια». Μάρτυρες του περιστατικού οι αείμνηστες **Ουρανία Χρ. Ζακοπούλου** και η **Αναστασία Μιχ. Ζακοπούλου**, τη μαρτυρία διέσωσε και μου αφηγήθηκε η κ. **Άννα Στ. Ζακοπούλου**.

- «Όταν μπήκαν οι Ιταλοί αυτοί δεν έκαναν πλιάτσικο, αλλά τύχαινε κανένας. Έτσι βρέθηκε ένας στο κελάρι της μπάμπω Τούλας.

Είχε αρπάξει ένα μικρό κατσίκι και τόχε στην αγκαλιά του, όταν τον είδε η μπάμπω. Ψύχραιμα αυτή, με μισόλογα και νοήματα του λέει: «Είστε πολλοί παιδί μου; Είμαστε, απαντάει εκείνος. Τότε κάτσε να σου δώσω το μεγαλύτερο να σας φτάσει να χορτάσετε... Ο Ιταλός έμεινε εμβρόντητος, συγκινήθηκε από την αγνότητα των αισθημάτων της και την προσφορά και δεν πείραξε τίποτε ούτε και σε άλλους επέτρεψε...». **Αφήγηση, κ. Ντίνας Τσάτση-Γκουγκαρά.**

- Είχε μαυρίσει ο δρόμος απ' ανθρώπους, καταλάβαμε ότι ήταν Ιταλοί, ημέρα Αγίου Γεωργίου είχαμε το ψητό στο «γάστρο» τα παρατάμε όλα και πάμε και κλεινόμαστε στου γιατρού το σπίτι (Νικ. Σουτόπουλου).

Ήρθαν και κτυπούσαν απ' έξω, αλλά δεν μπορούσαν ν' ανοίξουν, ήταν καλά κλεισμένο. Όταν πήγαμε στο σπίτι μας δε βρήκαμε τίποτε, όλα τα έκλεψαν, ήμουν μικρή τότε μια σταλιά ίσα που τα θυμάμαι, δεν είχα να φάω είκοσι μέρες, ήμουν με κρεμμύδια από τον «Τσιάμου», ήρθε ο μπάρμπας μου ύστερα και μας έφερε πατσιάδες, απ' αυτούς που πετούσαν στους λάκκους οι Ιταλοί απ' τα ζώα όπως έφευγαν και ζήσαμε». Αφήγηση **Πολυξένη Ι. Παπαϊωάννου**.

Ας ευχηθούμε να μη γυρίσουν ποτέ αυτές οι μέρες...

Παροιμίες, Δημοτικά τραγούδια και έθιμα γάμου στο χωριό Αμάραντος της Κόνιτσας.

Υπό

Γκούντου Νικολάου

Αους Φοιτητού Φιλοσοφικής Σχολής Ιωαννίνων

Παν. Έτος 1968-69

Αμάραντος τη 22-2-69

Σημείωση

Η παρούσα εργασία είναι αποτέλεσμα κοπιώδους προσπάθειας πολλών και συνεχών ημερονυκτίων του πρωτοετή τότε φοιτητή, Νικολάου Γκούντου, της αμέριστης συμπαράστασης του αδελφού του, Ιωάννη, και όλης της οικογενείας του, ιδιαίτερο δε ρόλο έπαιξε η γιαγιά του, Γλυκερία, και ως "πηγή άντλησης" των στοιχείων, καθώς επίσης και οι αδελφοί Βλαχάβα, Σωτήρης και Γιώργης. Τα συγκεκριμένα άτομα είχαν βιωματική σχέση με τα αφηγούμενα, ως εκ τούτου τα καταγραμμένα αποκτούν ιδιαίτερη αξία και στην επιστήμη της Λαογραφίας.

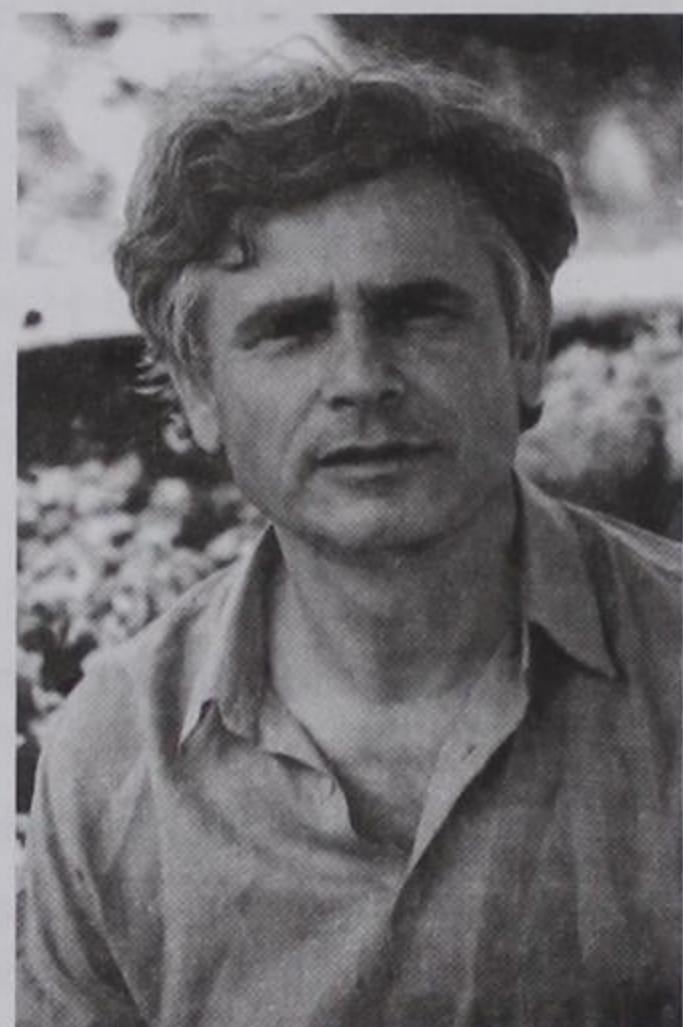
Με την παραχώρησή της στο περιοδικό "Α" προς δημοσίευση από τον αγαπητό Νίκο γίνεται κτήμα όλων των αναγνωστών και ιδιαίτερα των Αμαραντιωτών. Έτσι οι νεώτεροι μαθαίνουν και οι παλαιότεροι φρεσκάροντας τη μνήμη τους ίσως κάτι συμπληρώσουν.

Αισθάνομαι ιδιαίτερη χαρά για τη δημοσίευση αυτής της αξιόλογης Λαογραφικής συλλογής και ευχαριστώ κ' δημόσια τον καθηγητή Φιλόλογο, επιστήμονα και εκλεκτό μέλος της κοινωνίας μας για την παραχώρησή της.

Η εργασία θα δημοσιευθεί σε δύο μέρη:

1ο Τα Δημοτικά τραγούδια και οι παροιμίες στο παρόν τεύχος και το 2ο μέρος τα έθιμα του γάμου, στο επόμενο τεύχος.

(Η παρούσα εργασία έχει κατατεθεί στο Παν/μιο Ιωαννίνων στο τμήμα Λαογραφίας με τα εξής στοιχεία. Νικ. Γκούντος (Αετής), Λαογραφική συλλογή από το χωριό Αμάραντος. Σειρά πέμπτη 1968-69, τόμ., Α' (Α-Ε), 66.749-774. τραγούδια 7, παροιμίες 30, έθιμα γάμου.)

Ο κ. Νικ. Γκούντος

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

- 1) Άλλού τα καρκαλίσματα κι αλλού γεννούν οι κότες.** Οι υπόνοιές μας πολλές φορές δεν είναι αληθείς, διότι ο ένοχος είναι εκείνος που δεν φανταζόμεθα καθόλου.
- 2) Ανάμεσα σε δύο Παναγιές μικρό καλοκαιράκι.** Στα βόρεια μέρη η ζέστη είναι υπερβολική συνήθως από 15 Αυγούστου μέχρι 8 Σεπτεμβρίου.
- 3) Άσπρα γρόσια1 για μαύρες μέρες.** Η αποταμίευσις είναι καλή για δύσκολες περιστάσεις της ζωής.
- 4) Από μολωχτό ποτάμι να φοβάσαι.** Ο πονηρός άνθρωπος (και μάλιστα ο κρυψίνους) είναι επικίνδυνος.
- 5) Από χίλιες καργές2 καρύδια.** Η συμφωνία μεταξύ διαφόρων ανθρώπων είναι δύσκολος.
- 6) Βγάζει από τη μύγα ξύγκι3.** Ο φιλάργυρος προσπαθεί να κερδίσει πολλά χρήματα και από ασήμαντα πράγματα.
- 7) Εννιά έχει ο μήνας.** Λέγεται η παροιμία αυτή για τους ανθρώπους εκείνους που αδιαφορούν δια τα συμφέροντά των.
- 8) Είναι νερό για λειρογυριά.** Λέγεται εκείνους που ενώ θέλουν να φαίνονται αθώοι είναι όμως γεμάτοι από κακές πράξεις.
- 9) Έχει το σκυλί Τετράδη.** Λέγεται για εκείνον που δια το υλικόν κέρδος ουδένα ηθικόν νόμον έχει υπ' όψιν του.
- 10) Η φτήνεια τρώει τον παρά4.** Μεγάλη κίνησις γίνεται στο εμπόριον όταν ελαττωθούν απότομα οι τιμές.
- 11) Η σφίξη5 βγάζη λάδι.** Η πίεση και η ανάγκη επιφέρουν πολλές φορές καλά αποτελέσματα.
- 12) Κάλλιο γιάτο παρά πούντο.** Καλύτερο είναι να έχης τα πράγματά σου μπροστά παρά να ψάχνης να τα βρεις.
- 13) Κάηκε η μπάμπω στο κουρκούτι, φυσάει και το γιαούρτι.** Ο άνθρωπος παίρνει τέτοιον φόβον, ώστε λαμβάνει τα μέτρα του και εκεί όπου δεν ευρίσκεται καμμία ανάγκη φόβου.
- 14) Κάθε πόρτα το καρφί της.** Κάθε άνθρωπος έχει βάσανα και πίκρες που οι άλλοι δεν τις γνωρίζουν
- 15) Κάλλιο πέντε και στο χέρι παρά δέκα και καϊτέρει.** Είναι προτιμότερον το ολίγον αλλά σίγουρον κέρδος, παρά το πολύ και αβέβαιον.
- 16) Με το στόμα μπάρα - μπάρα και τα χέρια κρατημάρα7.** Λέγομεν την παροιμία αυτή, όταν θέλωμεν να υποδειξωμεν στους άλλους, ότι δεχόμεθα κάθε

σκωπικήν φράσιν, αλλά δεν ανεχόμεθα καμίαν ενόχληση με τα χέρια.

17) Ότι κάνεις πας καρδιά μην σε πονέσει. Λέγεται η παροιμία αυτή από τους γονείς προς τα τέκνα των, τα οποία κακομεταχειρίζονται αυτούς, διότι και αυτά, όταν γεράσουν, θα υποστούν τα ίδια από τα παιδιά των. (πας=θα πάθης).

18) Όσο αργιώνουν τα σκόρδα άλλο τόσο μεγαλώνουν. (ή κεφαλιώνουν) Πάντοτε η αραιώση φέρει καλά αποτελέσματα.

19) Όπου γάμος και χαρά τρέξε Γιάννη λήξουρε. Λέγεται εις τον λαίμαργον εκείνον, που επιδιώκει με κάθε τρόπον να παρευρεθή εις διάφορα τραπέζια, χωρίς να τον καλέσουν.

20) Πότε μήλα πότε φύλλα. Οι επιτυχίες δεν είναι πάντες εξησφαλισμένες.

21) Κάθε χώρα και ζακόνι⁸ κάθε μαχαλάς και τάξη. Κάθε χώρα, χωριό ή συνοικισμός έχει τα έθιμα, τα πανηγύρια, την διοικησίν του.

22) Στον πάτο ξουρίζουν το γαμπρό. Δεν πρέπει να βιαζόμεθα εις τας κρίσεις μας, αλλά να περιμένωμεν το τέλος της εκ βάσεως.

23) Σαν ο μπέης στ' άχυρα. Λέγεται σε εκείνον που αναπαύεται, επειδή έχει πολλά αγαθά.

24) Τρώει από το βακούφι. Λέγεται σε εκείνον που αρπάζει από τις εκκλησίες.

25) Το στραβό το ξύλο η φωτιά το σιάζει. Και τους κακούς χαρακτήρες μαλλάσει η πίεση και η βία.

26) Το αψύ το ξίδι το αγγειό χαλάει. Ο θυμός βλάπτει πάντοτε εκείνον που θυμώνει.

27) Μάσε Μήτσιο καρύδια. Η παροιμία αυτή λέγεται σε εκείνον που επαινεί τον εαυτόν του, ενώ στην πραγματικότητα δεν είναι τίποτα.

28) Τι να σου πρωτοθυμήθω κρομμυδάκι, κάθε χαψιά⁹ και δάκρυ. Λέγεται όταν δεν θέλωμεν να ευεργετήσωμεν έναν άνθρωπον ενθυμούμενοι τις πίκρες με τις οποίες μας πότισε κατά το παρελθόν.

29) Φάε νύφη ζουμί-καλά είναι και τα κοψίδια¹⁰. Λέγεται σε εκείνους, που προσποιούνται αφέλειαν και παραγνωρίζουν το ορθόν δικαιολογούμενοι αφελώς.

30) Χάθκε η Πόλη για βελόνια. Λέγεται η παροιμία αυτή όταν δια την έλλειψη ενός ευτελούς αντικειμένου προβάλλεται ως δικαιολογία ότι δεν υπάρχει ενώ στην πραγματικότητα το πράγμα υπάρχει εν αφθονίᾳ.

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

1)

Μηλίτσα που είσαι στο γκρεμό με μήλα φορτωμένη
Τα μήλα σου λιμπίστηκαν και το γκρεμό φοβούμαι.
Κι αν τον φοβάσαι το γκρεμό έλα το μονοπάτι.
Το μονοπάτι μ' έβγαλε σ'ένα ερημοκλησάκι
Κι εκεί ήταν όλο μνήματα, όλ' από παλληκάρια
Δεν το είδα και πάτησα οχ- πάνω στο κεφάλι
Κι ακούω το μνήμα να βογγάη, να βαριαναστενάζη
<<Ποιος είναι αυτός που με πατεί ναάμεσα στα μάτια
αν είναι νιός να χαίρεται κι αν είναι παλληκάρι,
κι αν είναι κανένας γέροντας να 'ρθη κι αυτός κοντά μου».
(Το τραγούδι χορεύεται).

2)

Δέντρο εί(χα) κι άι μωρ' Βεργινάδα μ'
Δέντρο είχα στην αυλή μου.
Για παρη(γοριά) κι άι γραμμένα μάτια
Για παρηγοριά δική μου, δεν το ξέρω τι δέντρο είναι
Πράσινα έχει τα φύλλα τα κλωνάρια του γαλάζια
Κόρη κάθονταν στον ήσκιο κι έπλεκε σγουρό γαϊτάνι.
Πλέκε κόρη μ' το γαϊτάνι πλέκε το και σγουρενέ το
Κι αλλουνού να μην το δώσης, μόν εμένα του λεβέντη.
(χορού)

3)

Ο γυό(σμος) μωρέ ο γυόσμος κι ο βασιλικός
Ο γυόσμος κι ο βασιλικός και το μακεδονήσι
Τα τρίγια τους εμάλωναν τα τρίγια τους μαλώνουν
Λουλούδια, βρωμολούλουδα και βρωμομυρισμένα
Εγώ είμαι ένας βασιλικός και πάλε δεν παινιούμαι
Απ' εκκλησιές δε λείπομαι, κι ουδέ από μοναστήρια
Σίντας12 κινούν τα νιόγαμπρα νύφη να παν να πάρουν
Εμένα βάνουν ομπροστά και πάλι δεν παινιούμαι.
(χορού)

4)

Τρεις αδελφούλες είμασταν, τα' αηδόνι, τα' αηδόνι
Τρεις αρραβωνιασμένες, τα' αηδόνι, τα' αηδόνι
Η μια παίρνει το βασιλιά κι η άλλη το βεζύρη
Κι η Τρίτη η μικρότερη παίρνει ένα παλιογέρο
Στου βασιλιά σφάζουν αρνιά και στου βεζύρη βουβάλια
Σ' αυτόν τον παλιογέροντα σφάζονται παλληκάρια
(χορού)'

5)

Βουλιούμαι μια, βουλιούμαι δυό, βουλιούμαι να ταξιδεφτώ
Και δεν μπορώ ν' αφήσω γεια τι δε μ' αφήνει η καρδιά
Αφήνω γειά πατέρα μου μανούλα και αδέλφια μου
Και σεις γειτονοπούλες να μην παντρεφτήτε ούλες
Γιατί ταχιά θα ξαναρθώ και θέλω κάποια για να βρω
Την Ελενίτσα τη μικρήν αδελφή της Μαριγώς
Που έχει στην Πάτρα κτήματα στον Πύργο καταστήματα
(χορού).

6)

Η ξενητειά κι η ορφάνεια ή πείνα κι η αγάπη
Τα τέσσερα ζυγίζονται σ' ένα βαρύ καντάρι
Το ποιο είναι το βαρύτερο το ποιο είναι το μεγάλο
Η ξενητειά είναι βαρύτερη η ξενητειά η μεγάλη
Του ξένου δώστου ξενητειά κι αρρώστεια μη του δίνης
Η αρρώστεια θέλει στρώματα θέλει προσκεφαλάκια
Θέλει μάννα στα γόνατα την αδελφή στους πλάτες
Θέλει και τη γυναίκα του χουσμέτι¹³ να του κάνη.
(χορού).

7)

Στον Άδη θα κατέβω και στον παράδεισο
Το χάρο ν' ανταμώσω δυο λόγια να του πω
Χάρε για χάρισέ μου σαϊτες¹⁴ κοφτερές
Να πάω να σαϊτέψω¹⁵ δυο-τρεις μελαχρινές
Που έχουν στα χείλη βάμα στο μάγουλο ελιά
Ανάμεσα στα στήθη Χρυσή πορτοκαλιά
Κάνει τα πορτοκάλια και δεν μυρίζουν

Κάνει τα παλληκάρια και τρυγυρίζουν
(Το τραγουδούν τα παιδιά τις Απόκριες γύρω στη φωτιά).

Τα παραπάνω συγκέντρωσα από την γιαγιά μου Γλυκερία και από τους μπάρμπα Σωτήρη και Γιώργη Βλαχάβα (αδελφούς).

Λεξιλόγιο:

1) γρόσια=χρήματα, 2) καργιά=καρυδιά, 3) ξύγκι=λούπος, 4) παράς=χρήμα, 5) σφιξη=πίεση, ανάγκη, 6) μπάρα-μπάρα=λέγω, ομιλώ, 7) κρατημάρα=κρατώ, 8) ζακόνι=έθιμο, 9) χαψιά=μπουκιά, 10) κοψίδια=τεμάχια κρέατος, 11) λιμπίστηκα=επεθύμησα, 12) σίντας=κάθε φορά που, 13) χουσμέτι=περιποίηση, 14) σαϊτα=οχιά, 15) σαϊτεύω=σαγηνεύω.

-ΤΑ ΤΣΙΠΟΥΡΑ-

Η κ. Ξάνθω Στυλιάρα μαζεύει τα «τσίπουρα».

Τα τσίπουρα στο χωριό δεν είναι μια διαδικασία όπως ίσως την αντιλαμβάνονται σε άλλα μέρη της πατρίδας μας. Μια ασχολία δηλαδή των κατοίκων ανάμεσα στις τόσες άλλες. Τσίπουρα π.χ. βγάζουν και στα Μεσόγεια της Αττικής.

Τα τσίπουρα στο χωριό είναι τα χρώματα, οι μυρουδιές, οι βουνοκορφές, οι

Η κ. Πολυξένη Κασιόλα και ο κ. Φώτης Στέρτσος σε συνεργασία για καλό αποτέλεσμα.

εικόνες, οι μνήμες. Είναι το παλιό πρωτόγονο καζάνι με τα βούλτα, που χρησιμεύουν να κλίνει καλά την ώρα της απόσταξης.

Είναι η Ράνθη, η Μέλιω, η Βασιλική, η Ξάνθω κι οι άλλες οι Παναγιές που όλον τον υπόλοιπο καιρό διαμαρτύρονται για τα βάσανά τους. Αλλά τις μέρες αυτές γίνονται οι παλιές ανδρογυναίκες και υψώνονται περήφανες και ορθομέτωπες λες και έχουν να εκπληρώσουν και φέτος, όπως κάθε χρόνο, το χρέος τους. Ένα χρέος που το κληρονόμησαν κι αυτές και που τώρα θέλουν και πρέπει να το μεταφέρουν στους νεώτερους.

Τα τσίπουρα στο χωριό είναι μία περίοδος όπου με μυστηριακό τρόπο το χωριό, μέσα από την καπνισμένη παραγκούλα, το καπνισμένο καζάνι και τη μυρουδιά του τσίπουρου μεταμορφώνεται, αλλάζει όψη και γίνεται το παλιό καλό χωριό με τον κόσμο του, τα καφενεία του γεμάτα, το παιδιομάνι να απλώνεται στους δρόμους και τα σοκάκια, με τον Αγιώργη του γεμάτο τις Κυριακές και τις γιορτές. Ένας Αγιώργης αλήθεια αυτές τις ημέρες λεβέντης, όμορφος, χαρούμενος κι αυτός που βρίσκει την ευκαιρία να βγει στους δρόμους και στα καφενεία να ανταμώσει όλους τους παλιούς καλούς του φίλους να τσουγκρίσει το ποτήρι, να πιει, να τραγουδήσει, να πάει από σπίτι σε σπίτι και να ευχηθεί: Καλοξοδεμένη και φέτος η ρακή.

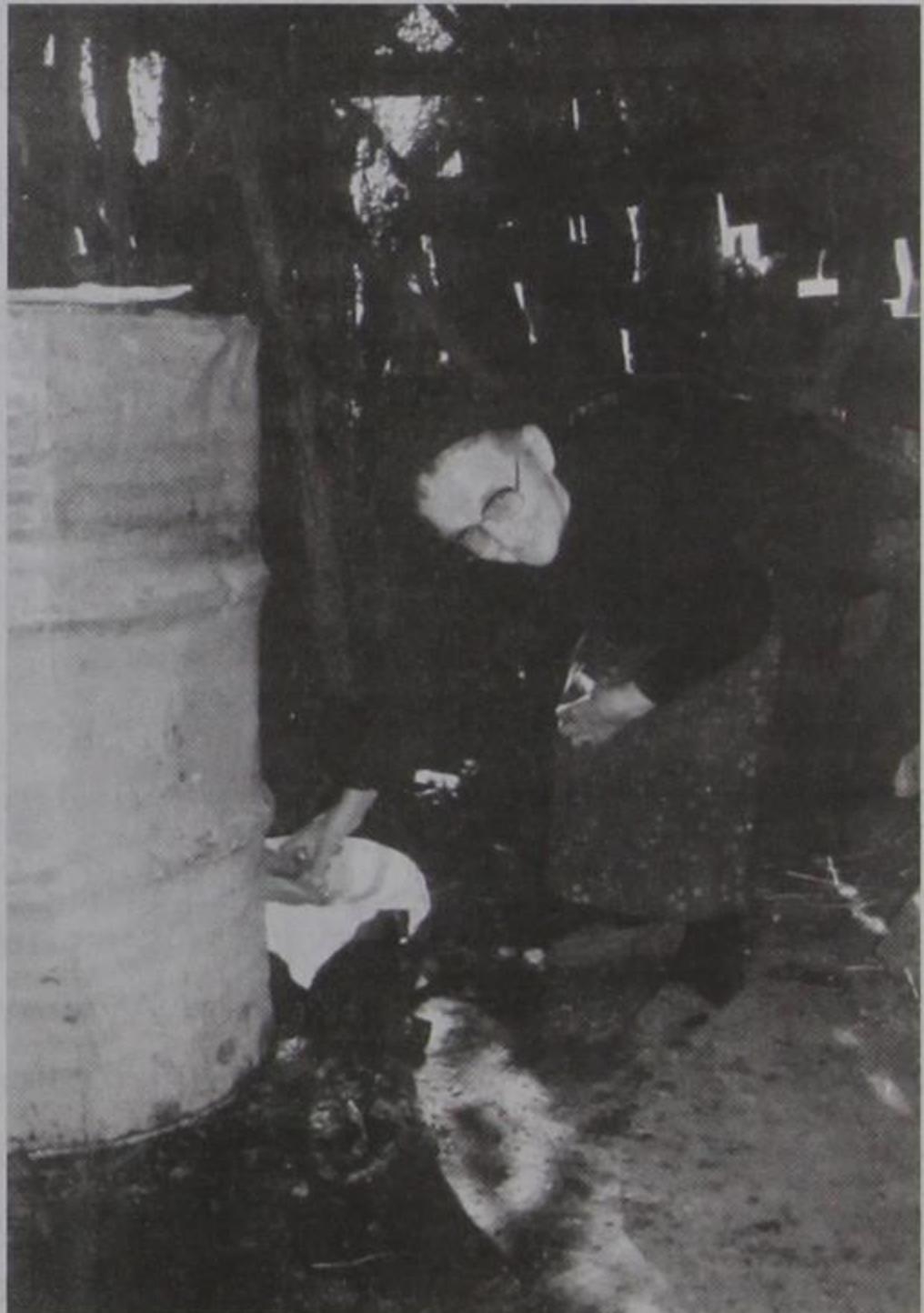

Οι κ.κ. Παναγιώτης
και Κώστας Σκορδάς.
Η συνεργασία είναι
απαραίτητη.

Τσίπουρα στο χωριό είναι το σουύρουπο που θυμιάζεται από τη μυρουδιά της ρακής και που θέλεις δε θέλεις αυτή την ώρα **θα πας στο καφενείο του καλού μας του Κώστα** όπου είναι όλοι εκεί, όπου ο ίδιος είναι το πέρασμα, ο δρόμος το ίδιο το ταξίδι που σε πάει στο χθες και σε φέρνει στο σήμερα.

Τσίπουρα λοιπόν στο χωριό είναι να σταθείς τυχερός να βαφτιστείς ξανά στις πηγές του μυλαύλακου και να νιώσεις ξανά την ομορφιά αυτού του τόπου που μόνο η ψυχή μπορεί να τη νιώσει.

Φώτης Παναγιωτίδης
22/11/2000

Η κ. Πολεξένη Ζακοπούλου περιμένει να στάξει
η «πρώτη» πάντα με υγεία και χαρά.

ΟΙ ΑΝΕΡΕΠΠΟΙ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΝ

Δεξιά: Στ. Παπαϊωάννου, Κων. Ντισάκας, Γεωργ. Τσάτσης (Καθ.), Γεωργ. Παπαδήμας, Ν. Τούπης, Γεωργ. Ζώνης (όρθιοι)
Γεωργ. Γιανάπης, Σωτ. Ζιάκος, Θωμάς Στυλιάρας, Αποστ. Γεράσης, Λάζος Στέρπης.

1936-37

(Ευγενική προσφορά του κ. Παναγιώτη Παπαϊωάννου)

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Δεξιά: ο Ιωάννης Γ. Τσώργος, απαγχονισθείς από τους Γερμανούς, αρισ. ο Ιωάννης Μπόγδης, καθιαμένη η Σόνω-Γιώργιενα Τσώργου και η μικρή Πολυξένη Τσώργου-Παπαϊωάννου.
Τη φωτ. ευγενώς προσέφερε η κ. Πολεξένη Ι. Παπαϊωάννου.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Εκταφές: (επανάληψη, συμπλήρωση στοιχείων).

- Ο Αθανάσιος Τσιάτσης γεννήθηκε στις 17-1-1911, μετά από αυτοκινητιστικό δυστύχημα, άφησε την τελευταία του πνοή στην Αθήνα, 2-12-1993. Στις 6 Μαΐου έγινε η εκταφή του στο χωριό, όπου είχε ενταφιαστεί. Παντρεμένος με την Όλγα, απέκτησε μαζί της εξι παιδιά, την Αλεξάνδρα, τη Δήμητρα, την Κατίνα, το Νικόλαο, το Γρηγόρη και το Δημήτρη.

Επί σειρά ετών εργάστηκε ως υποδηματοποιός στον Πύργο (Στράτσιανη) απ' όπου κατάγεται και η σύζυγός του. Βαθύς ήταν ο πόνος σ' όλους από τον ξαφνικό και τραγικό χαμό του. Ανεξίτηλα μένουν στη μνήμη μας η μειλιχιότητα, ο ζεστός, αισθαντικός συμβουλευτικός του λόγος, ο κατά περίπτωση αστεϊσμός του και το αδιόριτο χαμόγελό του. Αιωνία του η μνήμη...

Αθανάσιος Τσιάτσης

Κηδείες:

Η Σοφία Παπαμιχάλη του Παναγιώτη γεννήθηκε στις 7-10-1921 στον Αμάραντο. Παντρεύτηκε τον κ. Νικόλαο Κούκη και απέκτησαν τρία παιδιά. Το Χρήστο, το Γιώργο και το Σταύρο. Μεταβατικά και δύσκολα χρόνια, έθεσε τον εαυτό της στο βωμό της οικογένειας. Πολυμελής, με τις δυσκολίες της εποχής, τις ανέχειες που όλοι μας αντιμετωπίσαμε.

Έγινε η κολώνα του σπιτιού, το στήριγμα όλων. Η νύφη που τίμησε στο ακέραιο το ρόλο της. Φιλότιμη, ευγενική και αγχώδης. Στάθηκε όρθια τρέχοντας σε κάθε νεύμα των πεθερικών. Υπερευαίσθητη, συνεπής και περήφανη. Πιστή, ακολούθησε το σύζυγό της στο πρώτο του κάλεσμα στην Ξενιτιά. Διατήρησε τη θέρμη στην επαφή της με το μόχθο της Αθήνας, καταξίωσε τον ιδρώτα και

Σοφία Κούκη

πάλεψε δημιουργικά.

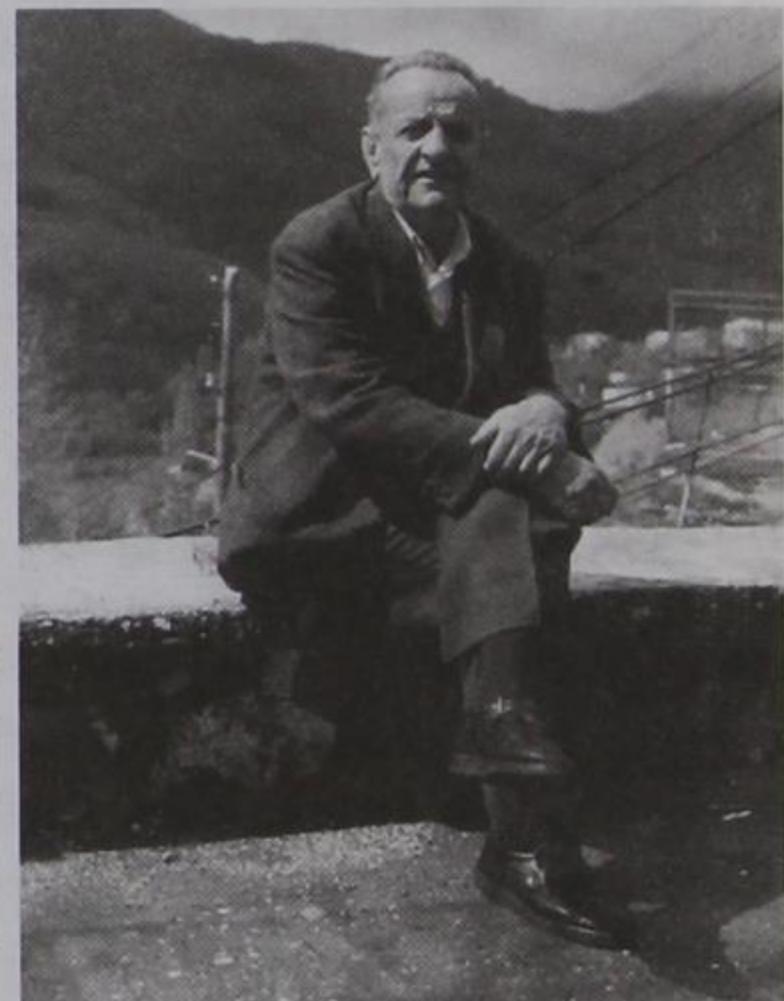
Πρωτοστάτησε στις δραστηριότητες των παιδιών της, στον αγώνα για επιτυχία στα γράμματα και τις τέχνες. Και ένοιωθε και εκδήλωνε την ευτυχία της επιτυχίας της, με την ομορφιά της απλοϊκότητας. Είναι η γιαγιά που ευτύχισε να δει και να χαρεί το ξεπέταγμα των βλασταριών, τα εγγόνια της, τη συνέχειά της. Είναι η γυναίκα που της ανήκει δικαιωματικά ένα μεγάλο μερίδιο στον τίτλο «ΕΥΑΝΔΡΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ».

Όμως αυτή που ενσάρκωσε τη ζωή, που την αγάπησε και τη λάτρεψε χτυπήθηκε ύπουλα και αλλεπάλληλα. Λύγισε στις 28-8-2000 στα Γιάννενα, επήλθε το μοιραίο.

Αιωνία της η μνήμη

Συλλυπητήρια σ' όλους τους συγγενείς.

Χρήστος Χούχης του Ευαγγέλου· Γεννήθηκε στις 22-12-1927. Παντρεύτηκε την Ανθούλα Ψαρρά και απέκτησε τρία παιδιά, τη Μαρία, την Αγνή και τον Ευάγγελο. Η οικογένεια σταθμός της ζωής του, κυριάρχησε μέσα του. Στην αγωνία για δημιουργία και προσφορά ξενιτεύθηκε στη Γερμανία. Επιστρέφοντας δραστηριοποιήθηκε επιχειρηματικά, με κατάληξη τη διαχείριση των Λουτρών για αρκετά χρόνια. Συμπαραστάτησε στις προσπάθειές του η αγαπημένη του και αχώριστη σύντροφος, Ανθούλα. Ευθύς και επίμονος, βροντοφώναζε αυτό που πίστευε και αγωνιζόταν, χωρίς ν' αναλογίζεται δυσάρεστες επιπτώσεις. Δεν γνώριζε την κρυψίνοια και την υποκρισία. Βαθύτατα συναισθηματικός με τα χαρίσματα της νεανικής αγνότητας, παραπλανήθηκε απ' τον δόλιο χάρο που μας τον έκλεψε. Σ' όλους έλειψε ο αγαπητός Τάκης, ο πασίγνωστος Σεφ. Στις 22-9-2000 υπέκυψε και παρέδωσε την ψυχή του και το πνεύμα του. Αιωνία του η μνήμη. Συλλυπητήρια σ' όλους τους συγγενείς.

Χρήστος Χούχης

- **Η Αλεξάνδρα Πολίτη** κόρη του Κυριάκου Πολίτη, γεννήθηκε στις 5-12-1907. Παντρεύτηκε το Θωμά Ζιάκο και απέκτησαν τρία παιδιά, το Χρήστο, τη Βικτώρια και την Άννα. Ζωή παράλληλη με την πολύπαθη ιστορία μας, από την

απελευθέρωση ως τον εμφύλιο και την ανοικοδόμηση. Ζωή σκληρή, σκληραίνει τους ανθρώπους. Μα αυτή ήξερε να φυλάει καλά στα έγκατα της ψυχής της συναισθηματικούς θησαυρούς, που τους ξόδευε αφειδώς στους δικούς της ανθρώπους.

Ευγενική στις κοινωνικές της υποχρεώσεις, θύμιζε στον εγωιστή και αδιάφορο πως δε ζούμε μονάχα για τον εαυτούλη μας. Σοβαρή και υπεύθυνη δεν επεδίωκε τη φιγούρα, αλλά την ουσία και την άξια επιτυχία. Με το χαμόγελό της, τη χάρη της, το δάκρυ της ζέσταινε το συνομιλητή και έμπαινε στην καρδιά του, στα κατάβαθα. Μια μορφή αξιοσέβαστη, μ' αγάπη και καλοσύνη, με καρδιά που χτυπούσε για όλους, μια αγκαλιά γεμάτη από παιδιά, εγγόνια και δισέγγονα, «εκπλήρωσε την ύπαρξή της». Ευτύχισε να τα χαρεί, πολύ πριν το μοιραίο την συναντήσει στις 22-9-2000. Αιωνία της η μνήμη. Συλλυπητήρια σ' όλους τους συγγενείς.

Ο Γεώργιος Παναγιωτίδης, γιος του Παντελή και της Αναστασίας, γεννήθηκε στις 4-6-1939. Μεγάλωσε στην πιο τραγική περίοδο της ιστορίας μας. Αυτή που άφησε τις πιο τραυματικές εμπειρίες. Σταθμός στη ζωή του η Θεσ/κη. Παντρεύτηκε τη Γερακίνα και απέκτησε δύο παιδιά τον Παντελή και την Αναστασία. Στις 30 Οκτωβρίου του 1980 έκανε και τη μεταδημότευση. Επαγγελματικά ασχολήθηκε με τη Μαγειρική. Ένας κοινωνικός εργάτης, δε θύμιζε τέλματα και αναπαυτικές πολυθρόνες, είχε δύναμη και δημιουργία για ανακαίνιση. Η καρδιά όμως, αυτή που χτυπούσε για όλους και λαχταρούσε για πρόσοδο τον πρόδωσε. Νεότατος (δεν έχει σειρά) στις 26-9-2000. Αιωνία του η μνήμη. Συλλυπητήρια σ' όλους τους συγγενείς.

ΓΑΜΟΙ:

Ο Μπαρλάς Δημήτριος και η Παρασκευή Παπαϊωάννου ετέλεσαν το Μυστήριο του γάμου στον Ιερό Ναό Αγ. Αικατερίνης στην Πλάκα, στις 30 Σεπτεμβρίου του 2000 στις 8.00 μ.μ. Παρευρέθηκε πλήθος κόσμου, μεταξύ των οποίων και πολλοί Αμαραντιώτες.

Να ζήσουν με υγεία-χαρά-ευτυχία και καλούς απογόνους!

Αλεξάνδρα Ζιάκου

**ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
“ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ”
(ΙΣΒΟΡΦΩΣ)
ΚΡΗΤΗΣ 23 & ΧΑΛΚΙΔΟΣ
Κ. ΧΑΛΑΝΔΡΙ Τ.Κ. 152 31
ΤΗΛ.: 6721822**